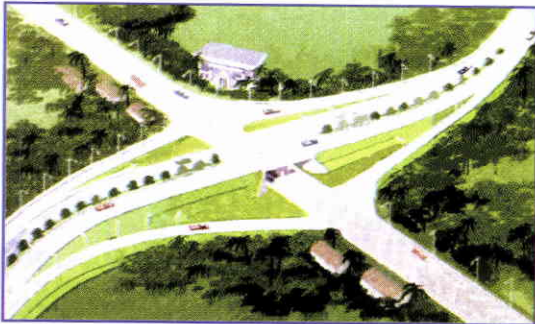
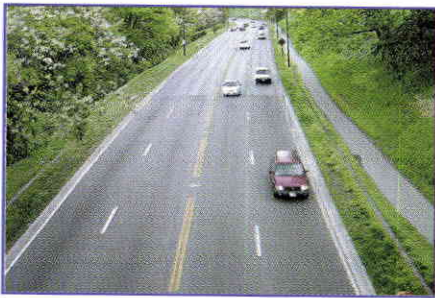

3 වැනි පරිච්ඡේදය

ආර්ථික සහ සමාජ යටිතල පහසුකම්

3.1 සමස්ත නිර්මාණ

ඉහළ ආර්ථික වර්ධනයක් අඛණ්ඩව පවත්වා ගැනීමට සහ ආර්ථික සංවර්ධනය ළඟාකර ගැනීම සඳහා, කාර්යක්ෂම ආර්ථික හා සමාජ යටිතල පහසුකම් පද්ධතියක් සහ ශක්තිමත් නියාමන රාමුවක් පැවතීම පූර්ව අවශ්‍යතාවයක් වේ. යටිතල පහසුකම් පද්ධතිය, පණිවුඩ හුවමාරු සේවා, බලශක්තිය, ප්‍රවාහනය සහ අනෙකුත් උපයෝගී සේවා සහ අධ්‍යාපනය, සෞඛ්‍ය සහ සමාජ ආරක්ෂණ වැඩසටහන් වැනි සමාජ යටිතල පහසුකම්වලින් සමන්විත වේ. ඉහළ මට්ටමක ආර්ථික සංවර්ධනයක් අඛණ්ඩව පවත්වා ගැනීම සඳහා යටිතල පහසුකම් පද්ධතියේ අඛණ්ඩ වර්ධනය සහ නිසි නඩත්තුව වැදගත් වේ. ඒකාධිකාරී සහ කතිපයාධිකාරී ස්වභාවයේ යටිතල පහසුකම් සැපයීමෙන් ඇතිවන අයහපත් බලපෑම් මැඩලීමට මෙන්ම යෝග්‍ය මිලකරණය, ගුණාත්මක බව සහ ප්‍රමිතීන් පවත්වා ගෙනයාම සඳහා ශක්තිමත් නියාමන රාමුවක් අවශ්‍ය වේ.

රජයේ දස අවුරුදු දැක්ම සංවර්ධන ප්‍රතිපත්ති රාමුව (2006-2016) (දස අවුරුදු දැක්ම), ආර්ථික සංවර්ධනය වේගවත් කිරීම සඳහා යටිතල පහසුකම්වල වැදගත්කම අවධාරණය කර ඇත. මෙම දස අවුරුදු දැක්ම මගින් 2006-2016 දක්වා ක්‍රියාත්මක කිරීමට මහා පරිමාණයේ යටිතල ව්‍යාපෘති රාශියක් හඳුනාගෙන ඇත. ඉහළ කොත්මලේ ජල විදුලිබලාගාරය, නොරොච්චෝලේ, ත්‍රිකුණාමලය හා හම්බන්තොට ගල් අගුරු බලාගාර, කෙරවලපිටිය ඒකාබද්ධ චක්‍රීය විදුලි බලාගාරය වැනි විදුලිබල ව්‍යාපෘති, කොළඹ-මාතර දුම්රිය මාර්ගය වැඩි දියුණු කිරීම, මාතර-කතරගම සහ කුරුණෑගල-හබරණ නව දුම්රිය මාර්ග, රත්මලාන-බත්තරමුල්ල සහ දෙමටගොඩ -බත්තරමුල්ල සම්බන්ධ කරන මගී ප්‍රවාහන දුම්රිය සේවා වැනි ප්‍රවාහන සංවර්ධන ව්‍යාපෘති, දකුණු කොළඹ වරාය, ගාලු වරාය සංවර්ධනය, හම්බන්තොට වරාය හා ඔලුවිල් වරාය සංවර්ධනය කිරීම වැනි වරාය ව්‍යාපෘති, වීරවිල නව ජාත්‍යන්තර ගුවන් තොටුපොළ ඉදිකිරීම, දක්ෂිණ ලංකා අධිවේගී මාර්ගය, කොළඹ-කටුනායක අධිවේගී මාර්ගය, කොළඹ පිටත වටරවුම් මාර්ගය වැනි මාර්ග සංවර්ධන ව්‍යාපෘති සහ මොරගහකන්ද, උමා ඔය, දැදුරු ඔය සහ යාන් ඔය වැනි වාරිමාර්ග ව්‍යාපෘති ඊට ඇතුළත් වේ. මීට සමගාමීව, මඟ නැගුම සහ ගම නැගුම වැඩසටහන් යටතේ ද සුළු පරිමාණ යටිතල ව්‍යාපෘති සංවර්ධනය කෙරේ.

වේගයෙන් ප්‍රසාරණය වන ආර්ථික කටයුතුවලට සහය වීම සඳහා යෝජිත සංවර්ධන ව්‍යාපෘතින් වේගවත්ව ක්‍රියාත්මක කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. මැදි කාලීනව ශ්‍රී ලංකාවේ අඛණ්ඩ ආර්ථික සංවර්ධනයක් සඳහා දකුණු කොළඹ වරාය ව්‍යාපෘතිය, මාර්ග ව්‍යාපෘති සහ ගල් අගුරු සහ ජල විදුලි බලාගාර ව්‍යාපෘති වැනි මහා පරිමාණ සංවර්ධන ව්‍යාපෘති ප්‍රමාදවීමවලින් තොරව ක්‍රියාත්මක කිරීම අවශ්‍ය වේ.

සැලසුම්ගත යටිතල පහසුකම් ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා රාජ්‍ය-පෞද්ගලික සහයෝගීතාවය (Public-Private Partnerships- PPP) ධෛර්යමත් කෙරේ. දස අවුරුදු දැක්ම මගින් හඳුනාගෙන ඇති ප්‍රධාන යටිතල ව්‍යාපෘති සඳහා 2007-2016 දක්වා කාල සීමාව සඳහා අවශ්‍ය වන මුළු අරමුදල් ප්‍රමාණය ආසන්න වශයෙන් රුපියල් බිලියන 2,226 ක් ලෙස ඇස්තමේන්තු කර ඇති අතර, විදේශීය හා දේශීය මූලාශ්‍ර දෙකෙන්ම ලබා ගන්නා අරමුදල් මගින් මෙම ව්‍යාපෘති මූල්‍යනය කිරීමට බලාපොරොත්තු වේ. රාජ්‍ය මූල්‍ය සීමා හේතුවෙන්, යටිතල පහසුකම් ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී සහ කළමනාකරණයේදී රාජ්‍ය-පෞද්ගලික සහයෝගීතාවය (PPP) වැදගත් භූමිකාවක් ඉටු කරයි. රාජ්‍ය-පෞද්ගලික සහයෝගීතා සැලැස්මක දී වාණිජමය අවදානම පෞද්ගලික අංශය විසින් දරන අතර, දේශපාලනික, පාරිසරික සහ නියාමන අවදානම් වැනි වාණිජමය නොවන අවදානම් රජය විසින් දරනු ලැබේ. මෙම යටිතල පහසුකම් ව්‍යාපෘති වාණිජමය ශක්‍යතාවයෙන් යුතු නිසා ප්‍රාග්ධන වෙළෙඳපොළෙන් ද අරමුදල් එක්රැස් කළ හැකිය.

වර්ෂය	ආර්ථික සේවා		සමාජ සේවා		එකතුව	
	රු.බිලියන	ද.දේ.නි. %	රු.බිලියන	ද.දේ.නි. %	රු.බිලියන	ද.දේ.නි. %
1997	32.5	3.6	11.6	1.3	44.0	4.9
1998	44.7	4.4	15.5	1.5	60.2	5.9
1999	44.9	4.1	17.5	1.6	62.4	5.6
2000	54.7	4.4	16.5	1.3	71.1	5.7
2001	54.9	3.9	14.6	1.0	69.5	4.9
2002	51.7	3.4	15.7	1.0	67.4	4.3
2003	58.7	3.3	19.2	1.1	77.9	4.4
2004	61.3	3.0	29.0	1.4	90.3	4.4
2005	77.5	3.3	60.4(අ)	2.5	137.9	5.8
2006 (ආ)	106.8	3.8	48.4	1.7	155.2	5.5

(අ) සුනාමි ව්‍යසනය ආශ්‍රිත ඉදිකිරීම් සඳහා වූ ප්‍රාග්ධන වියදම් ද ඇතුළත් ය. මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව
(ආ) තාවකාලික

යටිතල පහසුකම් අඛණ්ඩව සංවර්ධනය කිරීම, නවීකරණය කිරීම සහ නඩත්තු කිරීම පිණිස ඒ සඳහා කෙරෙන ආයෝජනවලට ප්‍රමාණවත් ඵලදාවක් ලැබීම සහතික කළ යුතු ය. යටිතල පහසුකම් ඉදිකිරීමට අධික පිරිවැයක් දැරීමට සිදුවන අතර සාමාන්‍යයෙන් ඉදිකිරීම් අවසන් වීමට දීර්ඝ කාලයක් ද ගතවේ. එහෙයින්, සේවාවන්ගේ කාර්යක්ෂම ක්‍රියාකාරීත්වය සඳහා සහ ඒ අංශයේ ආයෝජන, නවෝත්පාදනය සහ ඵලදායීතාවය වර්ධනය ධෛර්යමත් කිරීම සඳහා සේවා සපයන්නන්ට ප්‍රමාණවත් ආදායමක් ලැබිය යුතුය. බොහෝ අවස්ථාවල දී රාජ්‍ය සහනාධාර ලබාදීම් ආර්ථිකයේ විවිධ අසමතුලිතතා සඳහා මග පාදයි. එම නිසා, යටිතල පහසුකම්වල අඛණ්ඩ වර්ධනය සඳහා යෝග්‍ය ගාස්තු ක්‍රමයක් ක්‍රියාත්මක කළ යුතු ය.

2006 වසරේ දී, යටිතල පහසුකම්වල මිශ්‍ර ක්‍රියාකාරීත්වයක් පෙන්නුම් කළේය. ඉහළ මට්ටමක ආයෝජන, නව තාක්ෂණය හඳුන්වාදීම සහ ආවරණ ජාලයේ ඇති වූ ශීඝ්‍ර ප්‍රසාරණය හේතුවෙන් විදුලි සංදේශ අංශයේ විශිෂ්ට වර්ධනයක් පෙන්නුම් කළේය. ප්‍රතිනැව්ගත කිරීම්වල ඇතිවූ පෙර නොවූ විරු වර්ධනයක් සමග වරාය සේවා සැලකිය යුතු ලෙස වර්ධනය විය. විදුලි බල අංශයේ ආයතනික සහ මූල්‍යමය ගැටලු තවදුරටත් පැවතුන ද, අඩු පිරිවැයක් සහිත ජල විදුලිබල උත්පාදනය සැලකිය යුතු ලෙස වර්ධනය විය. 2006 දී ඛනිජ තෙල් අංශයේ මිල ගණන් වාර්තාගත මට්ටමක් දක්වා වර්ධනය වුවද, නම්‍යශීලී මිල ප්‍රතිපත්තියක් නැවත ඇති කිරීම සහ 2006 වසර මැද සිට ඉන්ධන සහනාධාරය ක්‍රියාත්මක නොවීම ආර්ථිකයේ විවිධ අසමතුලිතතා ඉවත් කිරීමට උපකාරී විය. තව ද, ඉන්ධන ආනයනය කිරීමේදී ඉදිරි රැකුම් (Hedging) යටතේ සිදු කිරීම, ඛනිජ තෙල් නිෂ්පාදිතවල සිල්ලර මිල ගණන්හි ස්ඵාවරත්වය පවත්වාගෙන යාමට

උපකාරී වනු ඇත. 2006 දී මගී ප්‍රවාහනයේ තවදුරටත් මන්දගාමී වර්ධනයක් දක්නට ලැබුණි. සංචාරක අංශයේ දක්නට ලැබුණු මන්දගාමී වර්ධනය හමුවේ වුව ද, ශ්‍රී ලාංකිකයන්ගේ සංචාර වැඩි වීම නිසා ගුවන් ගමනාගමනයේ සතුටුදායක වර්ධනයක් දිස් විය. නිවාස ණය වෙළෙඳපොළේ වර්ධනය සහ රාජ්‍ය මැදිහත්වීම් සමග නිවාස ඉදිකිරීම් වර්ධනය වූ අතර, සෞඛ්‍ය සහ අධ්‍යාපනික අංශ ද අඛණ්ඩව වර්ධනය විය.

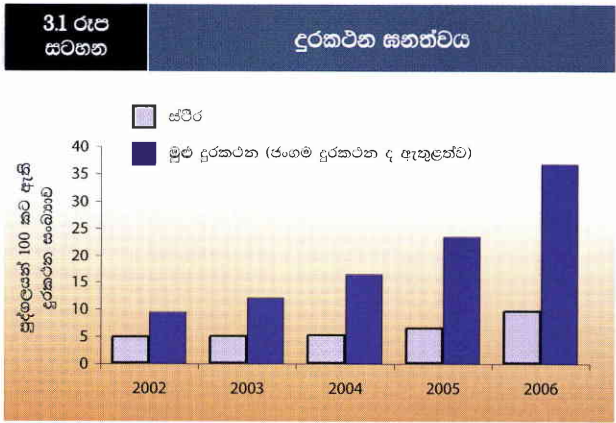
යටිතල පහසුකම් සපයන රාජ්‍ය ව්‍යවසායයන්ගේ මෙහෙයුම් කාර්යක්ෂමතාවය වැඩි දියුණු කිරීම අවශ්‍ය වේ. ශ්‍රී ලංකා ගමනාගමන මණ්ඩලය (ශ්‍රී ලං.ග.ම.), ශ්‍රී ලංකා දුම්රිය සේවය (ශ්‍රී ලං.දු.සේ) සහ ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය (ලං.වි.ම.) වැනි පොදු ව්‍යවසායන් විශාල මෙහෙයුම් අදාළ වාර්තා කරමින් ඉහළ පිරිවැයක් යටතේ ගුණාත්මක බවින් අඩු සේවා සපයමින් රාජ්‍ය අයවැය පීඩාවට පත් කරමින් රටේ තරගකාරීත්වය ද පහත හෙලයි. හඳුනාගත් ආයතනික ප්‍රතිසංස්කරණ ක්‍රියාත්මක කිරීම, මූල්‍යමය හා මෙහෙයුම් කළමනාකාරීත්වය වැඩි දියුණු කිරීම, නාස්තිය පිටුදැකීම, නවෝත්පාදන හඳුන්වා දීම සහ වෙනත් අදාළ ක්‍රියාමාර්ග ගැනීම මෙම ආයතනවල මූල්‍යමය තත්ත්වයන් වැඩි දියුණු කිරීමට උපකාරී වනු ඇත. මූල්‍යමය වශයෙන් ශක්තිමත් ආයතන බවට පත්වීමට මග පෙන්වා දෙමින් රාජ්‍ය ව්‍යවසායයන් මුහුණ දී ඇති ගැටලු විසඳීම සඳහා උපායමාර්ගික ව්‍යවසාය කළමනාකරණ ඒජන්සිය (SEMA) මූලික පියවර ගෙන ඇත.

3.2 ආර්ථික යටිතල පහසුකම් පිළිබඳ ප්‍රතිපත්ති, ආයතනික රාමුව සහ ක්‍රියාකාරීත්වය

පණිවුඩ හුවමාරු සේවා

පණිවුඩ හුවමාරු අංශය ප්‍රධාන වශයෙන් විදුලි සංදේශ සහ තැපැල් සේවාවන්ගෙන් සමන්විත වේ. විදුලි සංදේශ අංශය අඛණ්ඩව හඬ, දත්ත හා අනෙකුත් සේවා ශීඝ්‍රයෙන් බෙදා හරිමින් තොරතුරු තාක්ෂණ යුගයේ ප්‍රබලස්ථානය ගෙන සිටී. සාම්ප්‍රදායිකව ලිපි බෙදා හැරීමට විශාල වශයෙන් යොමු වී ඇති තැපැල් සේවය, පවතින ආයතනික ව්‍යුහය තුළ විවිධ අමතර සේවාවන් සපයමින්, පෞද්ගලික අංශයේ ද සහභාගීත්වය ඇතිව තවදුරටත් ප්‍රසාරණය වීමට ප්‍රයත්න දරමින් සිටී. මූල්‍යමය ප්‍රවේශයන් වැඩිකිරීම සඳහා තැපැල් සේවාවන් වර්තමානයේ බැංකු විසින් භාවිතා කරන අතර එම කටයුතු ප්‍රවර්ධනය කිරීම සඳහා තැපැල් දෙපාර්තමේන්තුව සහ බැංකු එක්ව කටයුතු කිරීම ප්‍රයෝජනවත් වනු ඇත.

විදුලි සංදේශ අංශයේ ශීඝ්‍ර වර්ධනය 2006 දී ද අඛණ්ඩව පැවතුණි. දියුණු තාක්ෂණය හඳුන්වා දීම, තරගකාරීත්වය වර්ධනය වීම, ඉහළ ආයෝජනය, සාපේක්ෂ වශයෙන් අඩු මිල ගණන් සහ සේවා ආවරණ ජාලයේ ශීඝ්‍ර ප්‍රසාරණයේ ප්‍රතිලාභ ලබමින් විදුලි සංදේශ අංශයේ ග්‍රාහක ජාලය 2005 දී පැවති සියයට 44 ක වර්ධනයට සාපේක්ෂව 2006 දී සියයට 59 කින් වර්ධනය විය. විශාල වශයෙන්

සංකේත විබේදුම් බහුවිධ ප්‍රවේශ (CDMA) තාක්ෂණය සමග රැහැන් රහිත දුරකථන ජාලය වර්ධනය වීම හේතුවෙන් ස්ඵර දුරකථන සේවා ජාලය සියයට 52 කින් වර්ධනය විය. ජංගම දුරකථන සේවාවන්හි ග්‍රාහක ජාලය 2005 දී සියයට 52 කින් වර්ධනය වූ අතර එය 2006 දී සියයට 61 ක අද්විතීය වර්ධනයක් පෙන්වීය. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ජංගම දුරකථනවල ව්‍යාප්තිය (ජංගම දුරකථන සම්බන්ධතා ප්‍රමාණය මුළු ජනගහනයේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස) 2005 දී සියයට 17 සිට 2006 දී සියයට 27 දක්වා ඉහළ ගියේ ය. මෙම සංවර්ධනයන් හේතුවෙන් ජංගම දුරකථන ද ඇතුළුව ජාතික දුරකථන ඝනත්වය (පුද්ගලයන් 100 කට ඇති දුරකථන සංඛ්‍යාව) 2006 අවසානයේ දී 37 ක් දක්වා ඉහළ ගියේ ය. 2006 දී අන්තර්ජාල හා විද්‍යුත් තැපැල් සේවාවලින් සියයට 13 කින් වර්ධනය වුව ද, කලාපීය රටවල් සමග සැසඳීමේ දී අන්තර්ජාල හා විද්‍යුත් තැපැල් සේවා ව්‍යාප්තිය සාපේක්ෂ වශයෙන් අඩු මට්ටමක පවතී.

විදුලි සංදේශ සේවයේ ශීඝ්‍ර වර්ධනය මගින් සේවා ලිහිල්කරණය සහ තරගකාරීත්වයෙහි ප්‍රතිලාභ පෙන්වුම් කරනු ලබයි. වර්තමානයේ විදුලි සංදේශ සේවය ස්ඵර දුරකථන සැපයුම්කරුවන් තිදෙනෙකු, ජංගම දුරකථන සැපයුම්කරුවන් සිව් දෙනෙකු, බාහිර පිවිසුම් සැපයුම්කරුවන් තිස් දෙනෙකු සහ අන්තර්ජාල සැපයුම්කරුවන් විසි තුන්දෙනෙකුගෙන් සමන්විත වේ. රට තුළ පහසුකම් තවදුරටත් වර්ධනය කිරීම සඳහා 2006 දී විදුලි සංදේශ ව්‍යාපෘති කිහිපයක් ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. 2006 දී ඉන්දියාව සහ ශ්‍රී ලංකාව අතර ක්‍රියාත්මක වන භාරත් ලංකා දෘශ්‍ය තන්තු සමුද්‍රස්ථ කේබල් පද්ධතිය ස්ථාපිත කරන ලදී. 2006 දී ශ්‍රී ලංකාව හා මාලදිවයින අතර ක්‍රියාත්මක වන දිරාගු දෘශ්‍ය තන්තු සමුද්‍රස්ථ කේබල් පද්ධතිය ද ස්ථාපිත කරන ලදී. දේශීය හා ජාත්‍යන්තර ජාලයන් හා සම්බන්ධ වී ඇති මෙම පද්ධති, කලාපීය විදුලි සංදේශ සේවයේ ශ්‍රී ලංකාවේ ක්‍රියාකාරීත්වය ඉහළ නංවයි. 2006 දී තනි සම්බන්ධකයක් හරහා හඬ, අධිවේගී දත්ත, අධිවේගී අන්තර්ජාල සහ විඩියෝ සම්මන්ත්‍රණ වැනි බහුවිධ සේවාවන් සපයනු ලබන මෙට්‍රෝරිතනෙට් සේවාවන් ආරම්භ කෙරුණි. භාවිතා

3.2 සංඛ්‍යා පටිපාටි

විදුලි සංදේශ සහ තැපැල් සේවා

ශීර්ෂය	වර්ධන අනුපාතය			
	2005	2006(අ)	2005	2006(අ)
1. විදුලි සංදේශ සේවය				
1.1 ස්ථිර දුරකථන සේවා				
ශ්‍රී ලං. ටෙ. දුරකථන සංඛ්‍යාව ('000)	954	1,188	10.9	24.5
ශ්‍රී ලං. ටෙ. සැපයූ නව දුරකථන සංඛ්‍යාව ('000)	117	259	116.7	121.4
රැහැන් රහිත දුරකථන සංඛ්‍යාව ('000) (ශ්‍රී ලං. ටෙ. හැර)	290	708	121.4	144.1
දුරකථන සන්නිවේදන (පුද්ගලයින් 100 කට ඇති දුරකථන සංඛ්‍යාව)	6.3	9.5	23.5	50.8
1.2 අනෙකුත් සේවා				
ජංගම දුරකථන ('000)	3,362	5,412	52.1	61.0
පොදු දුරකථන කුටී	6,285	7,513	3.1	19.5
අන්තර් ජාලය සහ විද්‍යුත් තැපැල් ග්‍රාහක සංඛ්‍යාව ('000)	115	130	23.3	13.0
2. තැපැල් සේවය				
තැපැල් බෙදීමේ කොට්ඨාශ ගණන	6,729	6,729	0.0	0.0
තැපැල් කාර්යාල සංඛ්‍යාව	4,704	4,727	-0.1	0.5
රාජ්‍ය අංශය	4,041	4,043	-0.2	0.0
පෞද්ගලික අංශය	663	684	0.2	3.2
තැපැල් කාර්යාලයකින් සේවාව ලබන ප්‍රදේශ (ව.කි.මී.)	13.9	13.8	0.0	-0.7
තැපැල් කාර්යාලයකින් සේවාව ලබන ජන සංඛ්‍යාව	4,100	4,167	0.0	1.6
එක් පදිංචිකරුවෙකුට ලැබුණු ලිපි සංඛ්‍යාව	25	24(අ)	4.2	-4.0

(අ) තාවකාලික මූලාශ්‍රය : ශ්‍රී ලංකා ටෙලිකොම්
 (අ) ඇස්තමේන්තුගත ශ්‍රී ලංකා විදුලි සංදේශ නියාමන කොමිසම තැපැල් දෙපාර්තමේන්තුව

කරන්නන් සඳහා පුළුල් පරාසයක් සහිත නව සේවාවන් ලබා දෙන තෙවන පරම්පරාවේ (3G) තාක්ෂණය ද 2006 දී හඳුන්වා දෙන ලදී.

නාගරික හා ග්‍රාමීය ප්‍රදේශ අතර විදුලි සංදේශ සේවාවන්හි පවතින විෂමතාව අඩුවෙමින් පවතී. ජංගම දුරකථන ජාලයන්හි හා ග්‍රාමීය ප්‍රදේශයන්හි සංකේත විබ්‍රෙදුම් බහු විධ ප්‍රවේශ තාක්ෂණය පදනම් කරගත් රැහැන් රහිත දුරකථන ජාලයේ ශීඝ්‍ර ප්‍රසාරණය, ග්‍රාමීය හා නාගරික ප්‍රදේශ අතර පවතින සන්නිවේදන විෂමතාව අඩු කිරීමට උපකාරී වී ඇත. ස්ථිර දුරකථන මෙන් නොව, සංකේත විබ්‍රෙදුම් බහු විධ ප්‍රවේශ තාක්ෂණය අඩු ස්ථාවර පිරිවැයක් යටතේ පහසුවෙන් ග්‍රාමීය ප්‍රදේශවලට ව්‍යාප්ත කළ හැකි අතර එමගින් වෙනත් අමතර සේවාවන් ද සපයයි. කෙසේ වුව ද, අඛණ්ඩව වර්ධනය වන තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණයේ ආර්ථික හා සමාජ ප්‍රතිලාභ ශ්‍රී ලංකාවේ වැඩි පිරිසකට ලබාදිය හැකි පරිදි අඩු දියුණු ප්‍රදේශවල ඩිජිටල් තාක්ෂණ අවස්ථාවන් සැපයීමට තවදුරටත් උත්සාහ දැරීම අවශ්‍ය වේ. නියෝජිත බැංකු ජාලය හරහා කොළඹින් පිටත බැංකු සේවා වර්ධනය කිරීමට සමහර බැංකු විදුලි සංදේශ සේවා උපයෝගී කරගනී.

තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණයේ සංවර්ධනය මගින් සෘජුව හා වක්‍රව සැලසෙන ආර්ථික හා සමාජ ප්‍රතිලාභ ළඟාකර ගැනීම සඳහා රජය මූලික පියවර

කිහිපයක් ගෙන තිබේ. තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණය, රාජ්‍ය සේවය, ව්‍යාපාර, අධ්‍යාපන හා සෞඛ්‍ය ක්ෂේත්‍ර, සහ වෙනත් බොහෝ අංශයන්හි නවෝත්පාදන සඳහා පහසුකම් සපයයි. එය නව රැකියා අවස්ථාවන් ද නිර්මාණය කරයි. ශ්‍රී ලංකාව මෑතකදී ඊ-ලංකා රාජ්‍ය ජාලය, පාසල් ජාලය (schoolnet), ලංකා අධ්‍යාපන හා පර්යේෂණ ජාලය, "නැණසල" දැනුම් මධ්‍යස්ථාන, ජාතික දුරස්ථ අධ්‍යාපන ජාලය මෙන් ම බාහිර පාර්ශ්වයන් මගින් සේවා ඉටුකර ගැනීම (Business Process Outsourcing-BPO) ඇතුළු තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ ව්‍යාපෘති කිහිපයක් ස්ථාපිත කර ඇත.

තැපැල් සේවය නව අමතර සේවා කිහිපයක් ද එක්කරමින් සිය සාම්ප්‍රදායික සේවාවන් අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන ගියේය. තැපැල් දෙපාර්තමේන්තුව විද්‍යුත් ප්‍රේෂණ, විද්‍යුත් තැපැල් හා විද්‍යුත් මුදල් හුවමාරුව වැනි අතිරේක සේවාවන් සැපයිය හැකි පරිදි සිය තැපැල් කාර්යාල නවීකරණය කරමින් සිටී. වැඩි වූ පිරිවැයෙන් කොටසක් ආවරණය කර ගැනීම සඳහා 2006 ඔක්තෝබර් මස 1 වන දින සිට ක්‍රියාත්මක වන පරිදි විදේශ තැපැල් ගාස්තු වැඩි කරන ලදී. ඉදිරි වර්ෂ කිහිපය තුළදී, මහජනතාවට වඩාත් යහපත් සේවාවක් සපයමින් සිය මෙහෙයුම් අලාභ අවම කර ගැනීම සඳහා තැපැල් දෙපාර්තමේන්තුව නව ක්‍රමෝපායයන් අනුව කටයුතු කිරීම අවශ්‍ය වේ.

බලශක්තිය

2006 දී ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳපොළේ තෙල් මිල ගණන් ඉහළ මට්ටමක පැවතීම බලශක්ති අංශයට ප්‍රධාන අභියෝගයක් විය. රටේ සමස්ත බලශක්ති පරිභෝජනයෙන් අඩක් පමණක් බනිජ තෙල් නිෂ්පාදිත වන අතර ඉතිරිය දැව (සියයට 47) සහ ජල විදුලි බලයෙන් (සියයට 8) සමන්විත වේ. මේ නිසා ප්‍රතිජනන බලශක්තිය ඇතුළු විකල්ප බලශක්ති මූලාශ්‍රයන් සංවර්ධනය කිරීමේ දැඩි අවශ්‍යතාවය පෙන්නුම් කරමින් 2006 දී තෙල් මිල ගණන්හි ශීඝ්‍ර ඉහළ යාම ආර්ථිකයට දැඩි ලෙස බලපෑවේය. දේශීය තෙල් මිල ගණන් ස්ථාවරව පවත්වා ගැනීම සඳහා තෙල් මිලදී ගැනීමේ දී ඉදිරි රැකුම් ක්‍රියාත්මක කිරීමේ වැදගත්කම ද මින් අවධාරණය කෙරිණි.

විදුලිබලය

විදුලිබල ඉල්ලුම වාර්ෂිකව සියයට 8-10 කින් පමණ ඉහළ ගිය ද 2006 දී ස්ථාපිත ධාරිතාව වැඩිවූයේ මෙහෙයවීමට 2,429 දක්වා ඉතා සුළු (සියයට 1 කට වඩා අඩු) වශයෙනි. අමතර ඉල්ලුම සපුරාලීම සඳහා වසරකට මෙහෙයවීමට 200 ක ධාරිතාවකින් යුත් නව විදුලි බලාගාර අවශ්‍ය වේ. යහපත් කාලගුණික තත්ත්වය හේතුවෙන් ජල විදුලිබල උත්පාදනය 2006 දී සැලකිය යුතු මට්ටමකින් ඉහළ නැඟුණි. මුළු විදුලිබල උත්පාදනයෙන් ජල විදුලිබලයේ දායකත්වය 2005 දී සියයට 39 සිට 2006 දී සියයට 49 දක්වා ඉහළ ගියේ ය. ජලාශවල ජල ධාරිතාවය වර්ෂය

3.3 සංඛ්‍යා සටහන විදුලිබල අංශයේ ක්‍රියාකාරිත්වය

ශීර්ෂය	වර්ධන අනුපාතය			
	2005	2006(අ)	2005	2006(අ)
ලබාගත හැකි ධාරිතාව (මෙගවොට්)	2,411	2,429	1.4	0.7
ස්ථාපිත ධාරිතාව	2,411	2,429	3.5	0.8
ජල විදුලිබලය	1,291	1,309	0.9	1.5
තාපබලය (අ)	1,115	1,115	8.8	0.0
සුළං	3	3	0.0	0.0
ජනනය කළ ඒකක (ගිගවොට් පැය)	8,769	9,389	7.5	7.1
ජල විදුලිබලය	3,450	4,635	16.5	34.3
තාප බලය (අ)	5,314	4,751	16.3	-10.6
සුළං	2	2	-33.3	0.0
මුළු අලෙවිය (ලං.වි.ම.) (ගිගවොට් පැය)	7,255	7,832	8.8	7.7
ගෘහස්ථ සහ ආගමික	2,444	2,622	10.9	7.3
කර්මාන්ත	2,446	2,605	7.9	6.5
පොදු සේවා	1,254	1,395	10.8	11.2
ලං.වි. සමාගම (LECO)	1,027	1,111	4.7	8.2
විදි ආලෝක කිරීම	83	98	0.0	18.1
ලං.වි. සමාගමේ විදුලි අලෙවියේ සංයුතිය(අ)	973	1,052	6.7	8.1
ගෘහස්ථ සහ ආගමික	464	488	6.7	5.2
කර්මාන්ත	240	255	6.7	6.3
පොදු සේවා	244	282	6.6	15.6
විදි ආලෝක කිරීම	25	26	8.7	4.0
ලං.වි.ම. සමස්ත විදුලිබල පද්ධති පාඩුව (%)	17.3	16.6	1.0	-3.1
පාරිභෝගිකයන් සංඛ්‍යාව ('000) (අ)	3,807	4,066	5.8	6.8
ගෘහස්ථ හා ආගමික	3,361	3,593	5.6	6.9
කාර්මික	38	40	2.7	5.3
පොදුසේවා	404	429	6.9	6.2

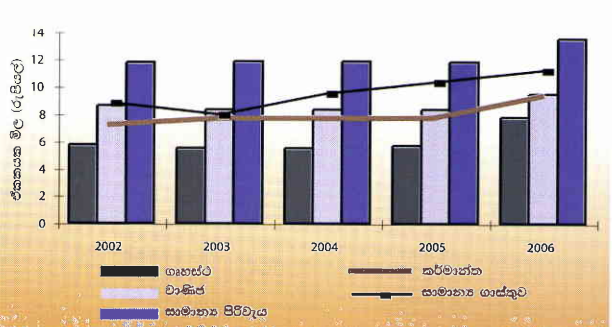
(අ) තාවකාලික මූලාශ්‍ර : ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය
 (ආ) පොද්ගලික අංශයෙන් මිලදීගත් විදුලිබලය ද ඇතුළත් ය. සීමාසහිත ලංකා විදුලි (පුද්ගලික) සමාගම
 (ඇ) 2006 ඔක්තෝබර් මස දක්වා දත්ත මත පදනම්ව ඇත.
 (ඈ) සී. සී. ලංකා විදුලි (පුද්ගලික) සමාගමේ පාරිභෝගිකයින් ද ඇතුළත් ය.

පුරා සියයට 45 කට වඩා වැඩි මට්ටමක අඛණ්ඩව පැවති අතර, 2006 දෙසැම්බර් මාසයේ දී උපරිම ධාරිතා මට්ටමටම ළඟා විය. 2006 දී ජල විදුලිබල උත්පාදනය ගි.වො. පැය 1,185 කින් වැඩි වූ අතර, එය ලං.වි.මයේ මූල්‍ය තත්ත්වය කෙරේ සතුටුදායක ලෙස බලපෑවේය.

2006 දී සමස්ත විදුලි පරිභෝජනය සියයට 8 කින් ඉහළ නැගුණි. කර්මාන්ත අංශයේ විදුලි පරිභෝජනය සියයට 6 කින් වැඩි වූ අතර, ඉහළ නැගුණු විදුලිබල ගාස්තු හේතුවෙන් ගෘහස්ථ හා වාණිජ අංශයන්හි ඉල්ලුමේ වර්ධනය මන්දගාමී විය. පද්ධති අලාභය තවදුරටත් පහළ ගිය ද එය සියයට 16.6 ක් ලෙස සාපේක්ෂ වශයෙන් ඉහළ මට්ටමක පවතී. බෙදාහැරීම් හා සම්ප්‍රේෂණ ජාලයේ පවතින දුර්වලතා සහ විදුලිය අවහානිතය මෙම අලාභයන්ට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වේ. එම නිසා, පිළිගත හැකි මට්ටමක් දක්වා පද්ධති අලාභය අඩු කිරීමට ලං.වි.ම. විසින් වහා කටයුතු කළ යුතුව ඇත.

ඉහළ යන තෙල් මිල ගණන් හා වෙනත් ආයතනික ගැටලු කිහිපයක් හේතුවෙන් විදුලිබල උත්පාදනය සඳහා ඉහළ පිරිවැයක් දැරීමට සිදුවීමෙන් විදුලිබල අංශය අඛණ්ඩව පීඩා විඳී. අඩු පිරිවැයකින් විදුලිය ජනනය කළ හැකි බලාගාර ක්‍රියාත්මක කිරීමට ප්‍රමාද වීම, යෝජිත

3.2 රූප සටහන විදුලිබලය: සාමාන්‍ය මිල සහ පිරිවැය

කළමනාකරණ වැඩි දියුණු කිරීම් සහ ඉහළ පද්ධති අලාභය අඩු කිරීමට ක්‍රියා මාර්ග ගැනීම ප්‍රමාදවීම මෙම අංශයේ දිගු කාලීන තිරසාර පැවැත්මට හානිකර වේ. මෙ.වො. 300 ක ධාරිතාවයෙන් යුතු නොරොච්චෝලේ ගල් අඟුරු බලාගාරය (I අදියර) සහ මෙ.වො. 150 ක ධාරිතාවයෙන් යුත් ඉහළ කොත්මලේ ජල විදුලි බලාගාරය ඉදිකිරීම 2006 දී ආරම්භ කළ ද මෙම බලාගාරවලින් විදුලිය ජනනය කිරීමට 2011 වන තුරු ආරම්භ නොවනු ඇත. 2008-2011 කාලය තුළ ඉහළ යන ඉල්ලුම සපුරාලීම සඳහා එකක් මෙ.වො. 300 ක ධාරිතාවයෙන් යුතු තාප බලාගාර දෙකක් කෙරවලපිටියේ ස්ථාපිත කිරීමට නියමිතය. මෙ.වො. 500 ක සහ මෙ.වො. 600 ක ධාරිතාවයෙන් යුත් තවත් ගල් අඟුරු බලාගාර දෙකක් ඉදිකිරීමේ යෝජනා සාකච්ඡා මට්ටමේ පවතී. ඉහළ යන ඉල්ලුම සපුරාලීම සඳහා ඉන්දියාවෙන් විදුලිබලය ආනයනය කිරීමේ හැකියාව පිළිබඳව ද රජය අවධානය යොමු කර ඇත.

2006 දී විදුලි ගාස්තු ඉහළ දැමුව ද විදුලිබල උත්පාදනය සඳහා යන සාමාන්‍ය පිරිවැය තවදුරටත් සංශෝධිත විදුලි ගාස්තුවට වඩා ඉහළ මට්ටමක ඇති බැවින් ලං.වි.ම. ට සැලකිය යුතු අලාභයන් ඇති කරයි. 2006 පෙබරවාරි මාසයේ දී ස්ථාවර ගාස්තුව සියයට 100-275 අතර ප්‍රමාණයකින් ඉහළ දැමූ අතර, 2006 සැප්තැම්බර් මාසයේ සිට ඒකකයක සාමාන්‍ය ගාස්තුව සියයට 30 කින් පමණ වැඩි විය. 2006 දී, ඒකකයක සාමාන්‍ය ගාස්තුව රුපියල් 9.02 ක් වූ අතර, සාමාන්‍ය පිරිවැය රුපියල් 11.03 ක් විය. 2006 දී පෞද්ගලික අංශයෙන් මිලදී ගන්නා විදුලිය ඒකකයක සාමාන්‍ය මිල රුපියල් 12.19 ක් ලෙස ඇස්තමේන්තු කර ඇත. ශ්‍රී ලංකාවේ විදුලිය ගාස්තු දැනටමත් ඉහළ මට්ටමක පවතින බැවින් තවදුරටත් ගාස්තු ඉහළ දැමීමේ හැකියාව ඉතා අඩු මට්ටමක පවතී. එහෙයින්, විදුලිබල අංශයේ පවතින අකාර්යක්ෂමතාව නැති කිරීමට සහ විදුලිබල උත්පාදන පිරිවැය අඩු කිරීමේ අරමුණින් හඳුනාගත් සංවර්ධනයන් ක්‍රියාත්මක කිරීමට පියවර ගැනීම අවශ්‍ය වේ. අඩු පිරිවැයක් සහිත ජල විදුලිබල උත්පාදනය සහ විදුලිබල ගාස්තු ඉහළ ගිය ද, ප්‍රධාන වශයෙන් ඉහළ තෙල් මිල ගණන්වල ප්‍රතිඵලයක් ලෙස තාප විදුලිබල උත්පාදනයේ පිරිවැය ඉහළ යාම හේතුවෙන්

ලං.වි.ම.යේ 2006 වර්ෂයේ අලාභය රුපියල් බිලියන 13 ක් දක්වා සියයට 84 කින් ඉහළ ගියේ ය. ලං.වි.ම. යේ කෙටි කාලීන වගකීම් හා හිඟ ගෙවීම් තවදුරටත් ඉහළ ගියේ ය. 2006 අවසානය වන විට වාණිජ බැංකුවලින් ලබාගත් කෙටි කාලීන ණය, ලංකා බැංකු තෙල් නීතිගත සංස්ථාවට (ලං.බ.නි.සං.) සහ පෞද්ගලික අංශයෙන් විදුලිබලය මිලදී ගැනීම වෙනුවෙන් ගෙවිය යුතු හිඟ ගෙවීම් සහ අනෙකුත් කෙටිකාලීන වගකීම් රුපියල් බිලියන 66 ක් විය. 2006 දෙසැම්බර් අවසානය වන විට ලං.වි.ම.යේ දිගු කාලීන ණය රුපියල් බිලියන 54 ක් විය.

මූල්‍ය ගැටලුවලට පිළියම් යොදන අතර, විදුලිබල අංශයේ ප්‍රධාන කාර්යයන් තාර්කිකරණය කරමින් ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීමේ යෝජනාව තවදුරටත් ප්‍රමාද විය. මේ අතර, වෘත්තීය සමිතිවල යෝජනා ද සැලකිල්ලට ගෙන පිළියෙල කරන ලද විදුලිබල අංශයේ ප්‍රතිසංවිධානය පිළිබඳ සංකල්ප පත්‍රිකාව 2005 ජූලි මාසයේ දී කැබිනට් මණ්ඩලයට ඉදිරිපත් කරන ලදී.

ශ්‍රී ලංකාවේ ජාතික බලශක්ති ප්‍රතිපත්තියක් හා උපාය මාර්ග 2006 දී ප්‍රකාශයට පත් කරනු ලැබීය. මෙම ප්‍රතිපත්තිය යටතේ බලශක්ති අවශ්‍යතා සැපයීම, බලශක්ති සුරක්ෂිතභාවය සහතික කිරීම, බලශක්ති කාර්යක්ෂමතාව හා සංරක්ෂණය ප්‍රවර්ධනය කිරීම, දේශීය සම්පත් ප්‍රවර්ධනය සහ යෝග්‍ය මිල ප්‍රතිපත්තියක් ඇති කිරීම ආදී ක්ෂේත්‍රයන් ඇතුළත් වේ. මේ අනුව, රජය 2015 වන විට සාම්ප්‍රදායික නොවන ප්‍රතිජනන බලශක්තිය මගින් ජාතික විදුලිබල පද්ධතියට අඩු තරමින් මුළු උත්පාදනයෙන් සියයට 10 ක් එකතු කිරීමට අපේක්ෂා කෙරේ.

බැංකු තෙල්

2006 දී ජාත්‍යන්තර බැංකු තෙල් මිල ගණන් සැලකිය යුතු මට්ටමකින් ඉහළ ගියේය. 2006 ජූලි මාසයේ දී බොරතෙල් (බ්‍රෙන්ට්) බැරලයක මිල එ.ජ.ඩොලර් 78 ක් දක්වා වාර්තාගත ඉහළ මට්ටමකට ළඟා විය. 2006 දී ලං.බ.නි.සං. ආනයනය කළ බොර තෙල් බැරලයක සාමාන්‍ය මිල එ.ජ.ඩොලර් 64 දක්වා සියයට 22 කින් වැඩි විය. පිරිවැය මත පදනම්ව දේශීය බැංකු තෙල් මිල තීරණය කිරීමට බැංකු තෙල් බෙදාහරින සමාගම්වලට ඉඩ සලසා දෙමින් ඉන්ධන සහනාධාරය 2006 ජූලි මාසයේ සිට අත්හිටුවන ලදී. දේශීය වෙළෙඳපොළේ බැංකු තෙල් මිල ගණන් ගැලපීමට ප්‍රමාදවීම සහ එම ගැලපුම් ප්‍රමාණවත් නොවීම හේතුවෙන්, 2006 ජනවාරි සිට පුනී දක්වා කාල පරිච්ඡේදය සඳහා රුපියල් බිලියන 9.4 ක් සහනාධාර ලෙස රජයෙන් ලබා ගැනීමට ලං.බ.නි. සං. ට සිදුවිය. භූමිතෙල් සහනාධාරය තවදුරටත් ක්‍රියාත්මක වන හෙයින්, රජය වෙත ඇති අනවශ්‍ය මූල්‍ය පීඩනය අවම කිරීම සඳහා භූමිතෙල් සහනාධාරය දැඩි ලෙස ඉලක්කගත කළ යුතුය.

2006 දී ප්‍රධාන බැංකු තෙල් නිෂ්පාදිත (පෙට්‍රල්, ඩීසල් සහ භූමිතෙල්) සඳහා ඉල්ලුමේ වර්ධන වේගය අඩු විය.

2006 වසර තුළ මිල ගණන්හි සිදුවූ සියයට 15 ක වර්ධනයට ප්‍රතිචාර වශයෙන් පෙට්‍රල් පරිභෝජනයේ වර්ධන වේගය සියයට 7 ක් පමණ දක්වා අඩුවිය. විශේෂයෙන්ම වසරේ අවසාන භාගයේ ජල විදුලිබල උත්පාදනයේ සිදුවූ වර්ධනයත් සමග ඩීසල් පරිභෝජනයේ සිදුවූ පහත යාම ප්‍රධාන කොට ගෙන ඩීසල් අලෙවියේ වර්ධනය නොසැලකිය යුතු තරම් අඩු අගයක් විය.

3.4 සංඛ්‍යා සටහන බැංකු තෙල් අංශයේ ක්‍රියාකාරිත්වය

ශීර්ෂය	වර්ධන අනුපාතය			
	2005	2006(අ)	2005	2006(අ)
ආනයනය කළ ප්‍රමාණය (මෙ. ටො. '000)				
බොරතෙල්	2,008	2,153	-8.8	7.2
පිරිපහදු නිෂ්පාදිත	1,823	1,764	10.9	-3.2
එල්. පී. ගැස්	149	158	0.7	6.0
දේශීය එල්. පී. ගැස් නිෂ්පාදනය (මෙ. ටො. '000)	13	15	-13.3	15.4
ආනයන වටිනාකම (මි. ගැ.)				
බොරතෙල් (රු. දශ ලක්ෂ)	77,686	106,977	26.5	37.7
(එ.ජ.ඩො. දශ ලක්ෂ)	773	1,029	27.8	33.1
පිරිපහදු නිෂ්පාදිත (රු. දශ ලක්ෂ)	88,767	106,702	44.8	20.2
(එ.ජ.ඩො. දශ ලක්ෂ)	882	1,041	46.0	18.0
එල්. පී. ගැස් (රු. දශ ලක්ෂ)	7,573	9,749	24.3	28.7
(එ.ජ.ඩො. දශ ලක්ෂ)	75	94	25.0	25.3
බොරතෙල් බැරලයක සාමාන්‍ය මිල (මි. ගැ.) (අ) (රු./බැරල්)	5,241	6,781	37.5	29.9
(එ.ජ.ඩො./බැරල්)	52.14	65.06	39.4	24.8
අපනයන ප්‍රමාණය (මෙ. ටො. '000)	164	213	-43.8	29.4
අපනයන වටිනාකම (අ) (රු. දශ ලක්ෂ)	7,159	11,143	29.3	55.7
(එ.ජ.ඩො. දශ ලක්ෂ)	71	107	-29.0	50.7
දේශීය අලෙවිය (මෙ. ටො. 000)	4,243	4,176	13.2	-1.6
පෙට්‍රල් (ඔක්ටේන් 90)	526	563	26.2	7.1
පෙට්‍රල් (ඔක්ටේන් 95)	23	31	15.5	32.9
සුදු ඩීසල්	1,862	1,870	-1.5	0.4
සුපිරි ඩීසල්	17	10	-52.3	-42.5
භූමිතෙල්	252	260	23.5	3.2
දැවි තෙල්	1,026	961	37.2	-6.3
ඉවත්යානා ඉන්ධන	216	235	27.0	8.7
නැප්තා	181	87	88.7	-52.0
එල්. පී. ගැස්	165	170	-0.6	3.0
දේශීය මිල (වර්ෂය අවසානයේ දී) (රු./ලීටර)				
පෙට්‍රල් (ඔක්ටේන් 90)	80.00	92.00	17.6	15.0
පෙට්‍රල් (ඔක්ටේන් 95)	83.00	95.00	16.9	14.5
සුදු ඩීසල්	50.00	60.00	19.0	20.0
සුපිරි ඩීසල්	55.30	65.30	16.9	18.1
භූමිතෙල්	30.50	48.00	19.6	57.4
දැවි තෙල්				
තත්පර 500	33.30	46.30	26.6	39.0
තත්පර 800	32.80	45.80	30.2	39.6
තත්පර 1,000	31.40	44.40	27.1	41.4
තත්පර 1,500	30.30	43.30	24.7	42.9
තත්පර 3,500	28.00	41.00	27.3	46.4
එල්. පී. ගැස් (රු./කි.ග්‍රෑම්)				
ෂෙල් ගැස්	63.68	76.80	0.9	20.6
ලාස් ගැස්	65.60	72.72	3.9	10.9

(අ) තාවකාලික මූලයන් : ලංකා බැංකු තෙල් නීතිගත සංස්ථාව
 (ආ) ල.බ.නි.සං. සීමාසහිත ලංකා අයි.ඒ.පී. සමාගම
 වාර්තා අනුව සීමාසහිත ෂෙල් ගැස් ලංකා සමාගම
 සීමාසහිත ලාස් ගැස් ලංකා ගැස් (පෞද්ගලික) සමාගම

විශේෂ සටහන 4

මිල උච්චාවචනයන්ට මුහුණදීම සඳහා බැරික තෙල් ආනයනය ඉදිරි රැකුම් (Hedging) මත සිදු කිරීම

2003 වසරේ සිට ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳපොළේ බැරික තෙල් මිල ගණන් අධික ලෙස ඉහළ යාම ශ්‍රී ලංකාවේ සාර්ව ආර්ථික කළමනාකරණයට අභියෝගයක් විය. ලෝක දේශපාලන අවිනිශ්චිතතාවන්, බැරික තෙල් නිෂ්පාදන අපනයනය කරන රටවල බැරික තෙල් සඳහා පවතින අමතර ධාරිතාවේ සීමාකම් වැනි සැපයුම් අංශයෙන් පැන නැගී කැරුණු මෙන්ම චීනය, ඉන්දියාව සහ ඇමරිකා එක්සත් ජනපදය යන රටවලින් ඇති වූ ඉහළ ඉල්ලුම බැරික තෙල් මිල ගණන් ඉහළ යාමට හේතු විය. 2003 වසරේ දී එ.ජ. ඩොලර් දශ ලක්ෂ 838 ක් වූ ශ්‍රී ලංකාවේ බැරික තෙල් ආනයන වියදම, 2006 වසරේදී එ.ජ. ඩොලර් දශ ලක්ෂ 2,070 ක් දක්වා වැඩි වීමට මෙය හේතු විය. ශ්‍රී ලංකාව වාර්ෂිකව ආසන්න වශයෙන් බැරික තෙල් නිෂ්පාදිත බැරික තෙල් දශ ලක්ෂ 30-32 ක පමණ ප්‍රමාණයක් ආනයනය කරයි.

බැරික තෙල් මිල ගණන්හි තියුණු ඉහළයාම් හා උච්චාවචන, සාර්ව ආර්ථික අසමතුලිතතා ඇති කරයි. ඉහළ ආනයන වියදම් රටේ ජාත්‍යන්තර සංචිතය පහළ යාමටත් විනිමය අනුපාතිකය කෙරෙහි පීඩනයක් එල්ල කිරීමටත් මග පාදයි. එය සමස්ත සැපයුමට බලපෑම් කරමින් දේශීය ඉන්ධන මිල ඉහළ යාමට හේතු වේ. ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳපොළේ මිල ඉහළයාමට සමගාමීව දේශීය මිල ගණන් සංශෝධනය නොකළහොත්, සහනාධාර ගෙවීම් මගින් දැඩි රාජ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රතිච්චාකයන් ඇතිකරනු ඇත.

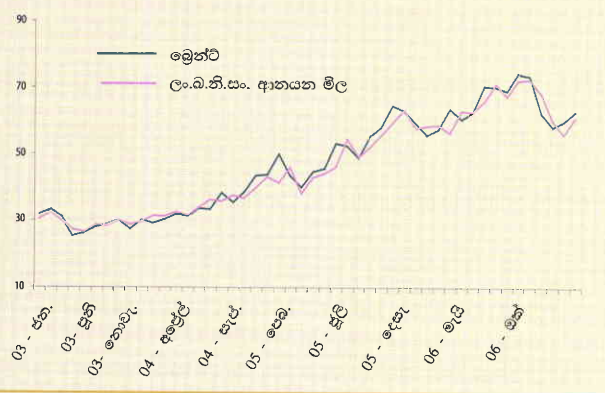
2006 ජූනි දක්වා, දේශීය බැරික තෙල් මිල ගණන් සඳහා සහනාධාර ලබාදීම මගින් පාරිභෝගිකයන්ට ඉහළ යන බැරික තෙල් මිල ගණන් මගින් ඇතිකරන පීඩනය අවම කිරීම සඳහා රජය උත්සාහ දැරීය. බැරික තෙල් සහනාධාරය සඳහා 2004 දී රුපියල් බිලියන 17.5 ක් (ද.දේ.නි. ප්‍රතිශතයක් ලෙස ආසන්න වශයෙන් 0.9 ක්) සහ 2005 දී රුපියල් බිලියන 26 ක් (ආසන්න වශයෙන් ද.දේ.නි ප්‍රතිශතයක් ලෙස 1.1 ක්) දැරීමට රජයට සිදු විය. 2006 පළමු මාස හය තුළ ශ්‍රී ලංකා බැරික තෙල් නීතිගත සංස්ථාව (ලං.බ.නි.සං.) සඳහා පමණක් ඉන්ධන සහනාධාරය රුපියල් බිලියන 9.4 ක් විය. ඉන්ධන සහනාධාරය කෙටි කාලීනව දේශීය බැරික තෙල් මිල ගණන් යම්තාක් දුරකට ස්ථාවර කළ ද, රාජ්‍ය වියදම් ඉහළයාම ඔස්සේ දැඩි සාර්ව ආර්ථික බලපෑම් නිර්මාණය කළේය. අධික ඉන්ධන සහනාධාරය මගින් ඇතිවන අයවැය හිඟය, රාජ්‍ය ණය ලබාගැනීම ඉහළ නැංවීම, ප්‍රාග්ධන වියදම් අඩුකිරීමට හෝ බදු බර වැඩිකිරීමට හේතුවනු ඇත. මෙම

අහිතකර බලපෑම් සැලකිල්ලට ගනිමින් 2006 ජූලි මස සිට රජය ඉන්ධන සහනාධාර ලබාදීම නැවැත්වීය.

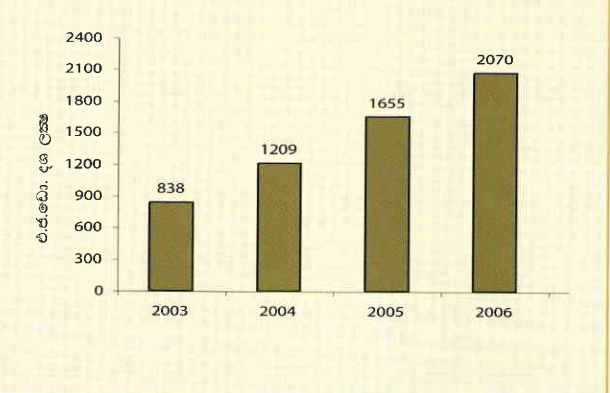
ඉහළ යන සහ උච්චාවචනය වන බැරික තෙල් මිල ගණන්වලට මුහුණදීම සඳහා අඩුම තරමින් ඉන්ධන ආනයන ප්‍රමාණයෙන් කොටසක් හෝ ඉදිරි රැකුම් මත සිදු කිරීමට ලං.බ.නි.සං. මෑතක දී තීරණය කර ඇත. රක්ෂණ ප්‍රතිපත්තියක් මෙන් අනපේක්ෂිත අහිතකර අවස්ථාවන්ගෙන් ආරක්ෂාවීම සඳහා ඉදිරි රැකුම් භාවිතා කෙරේ. මෙමගින් අහිතකර අවස්ථා සිදුවීම වැළැක්වීමක් සිදු නොවන නමුත් නිසි ලෙස ඉදිරි රැකුම් උපකරණයක් භාවිතා කර ඇති විටකදී එවැනි අවස්ථාවක සිදුවන අහිතකර බලපෑම අවම කිරීමක් සිදුවේ. එමනිසා, ඉදිරි රැකුම් ලාභ ඉපයීම් අරමුණු කොටගෙන පවතින්නක් නොවන අතර, එය අහිතකර මිල උච්චාවචනයන් හේතුවෙන් ඇතිවන අධික අලාභවලින් ආරක්ෂාවීම පිණිස ප්‍රධාන වශයෙන් යොදාගනු ලබන උපකරණයකි.

බැරික තෙල් මිලදී ගැනීම සඳහා භාවිතා කළ හැකි, ලෝක වෙළෙඳපොළේ ප්‍රචලිතව භාවිතා කරන ප්‍රධාන ඉදිරි රැකුම් උපකරණ කිහිපයක් පහත සඳහන් වේ. බොර තෙල් මිල උපරිමය (Crude Oil Cap) යන ක්‍රමය යටතේ, බැරික තෙල් ආනයනය කරන්නා තමන්ට දැරිය හැකි උපරිම මිල තීරණය කරන අතර, එය ඉහළ සීමාව (Cap) යනුවෙන් හඳුන්වයි. වෙළෙඳපොළේ සත්‍ය මිල, මෙම ඉහළ සීමාවට (Cap) වඩා ඉහළ ගියහොත්, ඉදිරි රැකුම් සුදානම් කරන්නා, සාමාන්‍යයෙන් බැංකුව විසින්, මිල වෙනස බැරික තෙල් සමාගමට ගෙවයි. වෙළෙඳපොළේ සත්‍ය මිල ඉහළ සීමාවට (Cap) වඩා පහළ ගියහොත්, ආනයන කරන්නාට විවෘත වෙළෙඳපොළෙන් බැරික තෙල් මිල දී ගැනීමේ නිදහස ඇත. කෙසේ වෙතත්, ආනයනය කරන්නා, ආනයනය කරනු ලබන සෑම බැරලයක් සඳහාම යම් ගාස්තුවක් (Premium) ගෙවිය යුතුය. ශුන්‍ය පිරිවැය පරාසය (Zero-cost collar) ක්‍රමය යටතේ ආනයනය කරන්නා උපරිම මිල වන ඉහළ සීමාව (High collar) තීරණය කරයි. එයට ප්‍රතිචාර ලෙස බැංකුව පහළ සීමාව (Low collar) නම් අවම මිල (Floor price) තීරණය කරයි. වෙළෙඳපොළේ සත්‍ය මිල ඉහළ සීමා මිලට (High collar price) වඩා වැඩි නම්, ඉහළ සීමා මිල (High collar price) සහ වෙළෙඳපොළ මිල අතර වෙනස බැංකුව විසින් ආනයනය කරන්නාට ගෙවයි.

වි.ස. 4.1 රූප සටහන බොරතෙල් (බ්‍රෙන්ට්) මිල හා ලං.බ.නි.සං. ආනයන මිල 2003-2006

වි.ස. 4.2 රූප සටහන බැරික තෙල් ආනයන වියදම 2003-2006

3 ආර්ථික සහ සමාජ යටිතල පහසුකම්

වෙළෙඳපොළේ සත්‍ය මිල පහළ සීමා මිලට (Low collar price) වඩා අඩු නම්, ආනයන කරන්නා පහළ සීමා මිල (Low collar price) සහ වෙළෙඳපොළ මිල අතර වෙනස බැංකුවට ගෙවයි. මේ ක්‍රමයේදී ගාස්තු ගෙවීමක් සම්බන්ධ නොවේ. ස්වැප් (Swap) ඉදිරි රැකුම් සඳහා භාවිතා කරන තවත් ක්‍රමයකි. ස්වැප් (Swap) යටතේ ස්ථාවර මිලක් සඳහා දෙපාර්ශ්වයන් එකඟත්වයකට එළඹේ. වෙළෙඳපොළේ සත්‍ය මිල ස්ථාවර මිලට වඩා වැඩි නම්, මිල වෙනස බැංකුව විසින් බනිජ තෙල් ආනයනය කරන්නාට ගෙවනු ලබයි. වෙළෙඳපොළ මිල ස්ථාවර මිලට වඩා අඩු නම්, ආනයනය කරන්නා විසින් මිල වෙනස ගිවිසුම් පාර්ශ්වයට ගෙවිය යුතුය. මෙම ක්‍රමයේදී ආනයනය කරන්නා යම් ගාස්තුවක් (Premium) ගෙවිය යුතුය.

ඉදිරි රැකුම් සඳහා වැයවන පිරිවැය, එවැනි ගිවිසුම්වලට එළඹීමේ දී ගෙවීමට සිදුවන ගාස්තු වැනි සෘජු පිරිවැය මගින් හෝ වෙළෙඳපොළ මිල අනපේක්ෂිත පරිදි එක්වරම විශාල වශයෙන් පහළයාම නිසා අහිමි වන ලාභය නිසා ඇතිවිය

හැක. මෙම පිරිවැය අවිනිශ්චිතතාවයන් මග හැරීම සහ ස්ථායීතාවය රැක ගැනීම සඳහා දැරිය යුතු වියදම් වේ.

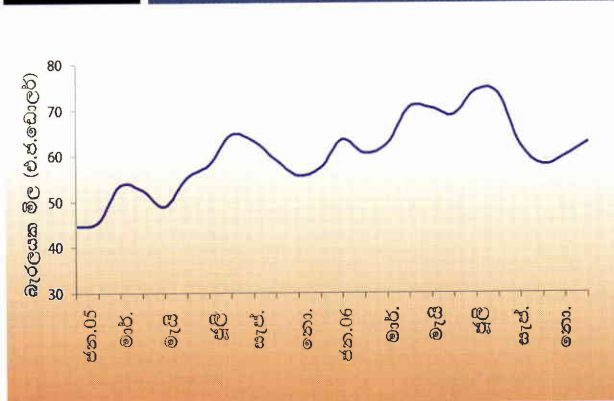
2007 පෙබරවාරි මාසයේදී ශුන්‍ය පිරිවැය පරාසය (Zero-cost collar) ක්‍රමය යටතේ ආවරණ මිලක් (ceiling price) සහිතව ස්ථායීව වාර්තා වන බැංකුව සමග ඩීසල් ආනයනය කිරීම සඳහා ඉදිරි රැකුම් ගිවිසුම් දෙකකට එළඹීම මගින් ලං.ඩ.නී.සං. තම බනිජ තෙල් මිලදී ගැනීම් වලින් කොටසක් ඉදිරි රැකුම් යටතේ ආනයන කිරීම ආරම්භ කළේය. ලං.ඩ.නී.සං. වේ ඉදිරි රැකුම් ක්‍රියාදාමයේ අරමුණ වනුයේ, මිල කම්පන අවශෝෂණය කර ගැනීම සහ ඩීසල් මිල ස්ථාවර මට්ටමක පවත්වා ගැනීමයි. ඉදිරි රැකුම් යටතේ ආනයනය කරන බනිජ තෙල් ප්‍රමාණය ක්‍රමයෙන් වැඩි කිරීමට ලං.ඩ.නී.සං. බලාපොරොත්තු වේ. ඉදිරි රැකුම් ක්‍රියාදාමය මගින් රටේ ගෙවුම් ශේෂයට, නිල සංචිතවලට සහ දේශීය මිල මට්ටමට ඇති කරන යහපත් බලපෑම ආර්ථිකයේ මිල සහ ආර්ථික ස්ථායීතාවය සඳහා ආයතන වනු ඇත.

භූමිතෙල් සඳහා ඉල්ලුම් 2006 වසරේ දී සුළු වශයෙන් ඉහළ ගියේය.

අනිතකර මිල හැසිරීම්වලට මුහුණ දීම සඳහා ලං.ඩ.නී.සං. බනිජ තෙල් ආනයනය කිරීමේ දී ඉදිරි රැකුම් භාවිතය ආරම්භ කළේය. බනිජ තෙල් මිල ගණන්වල සහ අනිකුත් ආර්ථික විචල්‍යයන්හි ස්ථායීතාවය සාක්ෂාත් කිරීමට බනිජ තෙල් මිලදී ගැනීම් ඉදිරි රැකුම් මත සිදු කිරීම වැදගත් වේ. ශුන්‍ය පිරිවැය පරාස ක්‍රමය (Zero-Cost Collar) යටතේ 2007 මාර්තු සිට මැයි දක්වා කාල සීමාව සඳහා ඩීසල් බැරල් 900,000 ක් මිලදී ගැනීමට ලං.ඩ.නී.සං. ප්‍රථම වතාවට 2007 පෙබරවාරි මස දී ඉදිරි රැකුම් ගිවිසුම් දෙකකට එළඹුණි.

2006 වසරේ දී වයඹ අක් වෙරළ තීරයේ බනිජ තෙල් ගවේෂණ කටයුතු සඳහා මූලික පියවර ගනු ලැබීය. ශ්‍රී ලංකාවේ බනිජ තෙල් ගවේෂණය සඳහා වාණිජමය කටයුතුවලට අදාළව විධිමත් ක්‍රියාදාමය සඳහා අවශ්‍ය නීති රීති හා රෙගුලාසි සුදානම් කිරීම සහ කෙටුම්පත් කිරීමට අමතරව, 2007 වසරේ දී ජාත්‍යන්තර සමාගම් වලින් ටෙන්ඩර්පත් කැඳවීමටත් 2008 වසරේ දී ටෙන්ඩර් පිරිනැමීම් සිදු කිරීමටත් කටයුතු සිදු කෙරෙමින් පවතී.

3.3 රූප සටහන ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳපොළේ ඩොර තෙල් (බ්‍රෙන්ට්) මිල - 2005/2006

ප්‍රවාහනය

ඉහළ ආර්ථික වර්ධනය අඛණ්ඩව පවත්වා ගැනීම සහ ප්‍රාදේශීය සංවර්ධනය සඳහා කාර්යක්ෂම ප්‍රවාහන පද්ධතියක් පැවතීම පූර්ව අවශ්‍යතාවයකි. දැරිය හැකි මිලකට සේවා සපයන, සමාජ-ආර්ථික සංවර්ධන අවශ්‍යතාවලට ප්‍රතිචාර දක්වන, කාර්යක්ෂම සහ ආරක්ෂාකාරී ප්‍රවාහන පද්ධතියක් බිහිකිරීම, ප්‍රවාහන අංශය සඳහා රජයේ දිගු කාලීන සැලැස්ම අවධාරණය කරයි.

මාර්ග ප්‍රවාහනය

මාර්ග සංවර්ධනය

ජාත්‍යන්තර ප්‍රමිතීන්ට අනුව ශ්‍රී ලංකාවේ මාර්ග පද්ධතියේ ආවරණය ප්‍රමාණවත් යැයි සැලකුන ද, ශීඝ්‍රයෙන් වර්ධනය වන ගමනාගමන අවශ්‍යතා සපුරාලීමට මාර්ග තත්ත්වයන් සහ ධාරිතාවයන් ප්‍රමාණවත් නොවේ. මාර්ග සනත්වයට අනුව, වර්ග කිලෝමීටරයකට කිලෝමීටර් 1.6 ක සහ පුද්ගලයන් දහසකට කිලෝමීටර් 5.5 ක මාර්ග තිබීම මගින් ශ්‍රී ලංකාව මාර්ග සනත්වය අතින් අසල්වැසි රටවලට වඩා ඉහළ මට්ටමක සිටී.

හඳුනාගත් මාර්ග ව්‍යාපෘති කඩිනමින් ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා රජය අවශ්‍ය පියවර ගනිමින් සිටී. ප්‍රමුඛතා පදනමින් උපායමාර්ගික ලෙස වැදගත් සහ ආර්ථිකමය වශයෙන් තඩිත්තු කළ හැකි අධිවේගී මාර්ග සහ ජාතික මහාමාර්ග ඉදිකිරීම, ඉහළ ක්‍රියාකාරී කාර්යක්ෂමතාවයක් කරා ළඟාවීම සඳහා රාජ්‍ය-පෞද්ගලික සහයෝගිතාවය ධෛර්යමත් කිරීම, මාර්ග අංශයේ අදාළ නියෝජිත ආයතන (පළාත් සභා සහ පළාත් පාලන ආයතන ඇතුළත්ව) ශක්තිමත් කිරීම, ඉහළ කාර්යක්ෂමතාවක් කරා ළඟා වීම සඳහා නියාමන රාමුව ශක්තිමත් කිරීම සහ දේශීය ඉදිකිරීම් අංශය ශක්තිමත් කිරීම රජය මගින් හඳුනාගත් උපායමාර්ග අතර ප්‍රධාන වේ.

ශීඝ්‍ර හා ආරක්‍ෂාකාරී මගී හා භාණ්ඩ ප්‍රවාහනය සඳහා ඉහළ ගුණාත්මකඛවකින් යුතු මාර්ග පද්ධතියක් ඇති කිරීම දස අවුරුදු දැක්ම ඉස්මතුකොට දක්වා ඇත. සමහර ප්‍රධාන මාර්ග ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීම ආරම්භ කර ඇත. කිලෝමීටර් 600 ක අධිවේගී මාර්ග ඉදිකිරීම, තෝරාගත් ජාතික මහාමාර්ග වැඩි දියුණු කිරීමේ වැඩසටහන්, සුනාමි ව්‍යසනය නිසා හානියට පත් ප්‍රදේශවල මාර්ග ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම, ගැටුම් නිසා හානියට පත් ප්‍රදේශවල මාර්ග ප්‍රතිසංස්කරණය, පළාත්බද මාර්ග කිලෝමීටර 600 ක් ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම සහ ග්‍රාමීය මාර්ග කිලෝමීටර 20,000 ක් ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම මේ අතර වේ. මෙම සියලුම පියවරයන් මාර්ග තදබදය අඩු කිරීම සඳහා සෘජුවම උපකාරී වනු ඇත.

මග නැගුම වැඩසටහන යටතේ ග්‍රාමීය මාර්ග සංවර්ධනය 2006 වසරේ දී අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක විය. ග්‍රාමීය ප්‍රදේශවල අතුරු මාර්ග වැඩි දියුණු කිරීමේ අරමුණින් 2004 වසරේ දී මග නැගුම වැඩසටහන ආරම්භ විය. මග නැගුම වැඩසටහන යටතේ, 2006 වසරේ දී කිලෝමීටර 2,000 ක ග්‍රාමීය මාර්ග වැඩි දියුණු කිරීමට රුපියල් දශ ලක්ෂ 1,800 ක වියදමක් ඇස්තමේන්තු කර තිබුණි.

2006 වසරේ දී මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය (මා.සං.අ.) මහා මාර්ග ව්‍යාපෘති කිහිපයක් ක්‍රියාත්මක කළේ ය. දක්ෂිණ ලංකා අධිවේගී මාර්ගය, කොළඹ පිටත වටරවුම් මාර්ගය, කොළඹ-නුවර අධිවේගී මාර්ගය සහ කොළඹ-කටුනායක අධිවේගී මාර්ගය, ක්‍රියාත්මක කිරීමට නියමිත හෝ දැනට ක්‍රියාත්මක කර ඇති ප්‍රධාන මාර්ග ව්‍යාපෘති අතර වේ. දක්ෂිණ ලංකා අධිවේගී මාර්ගයේ මාතර-කුරුඳුගහහැනැක්ම කොටසේ ඉදිකිරීම් 2003 අප්‍රේල් මාසයේ දී ආරම්භ වූ අතර, 2006 අවසානය වන විට ඉදිකිරීම් කටයුතුවලින් අඩක් පමණ සම්පූර්ණ කර තිබිණ. මෙම කොටස 2008 පෙබරවාරි මස වන විට සම්පූර්ණ කිරීමට නියමිත ය. දක්ෂිණ ලංකා අධිවේගී මාර්ගයේ කොට්ටාව-කුරුඳුගහහැනැක්ම කොටසේ ඉදිකිරීම් 2005 දී ආරම්භ වූ අතර, 2009 අගෝස්තු මාසය වන විට සම්පූර්ණ වීමට නියමිත ය. කොළඹ පිටත වටරවුම් මාර්ගයේ I වන සහ II වන අදියරවල (කොට්ටාව-කඩුවෙල සහ කඩුවෙල-කඩවත) ඉඩම් අත්පත් කරගැනීමේ කටයුතු සිදු කෙරෙමින් පවතී. කොළඹ-මහනුවර අධිවේගී මාර්ගයේ ඉදිකිරීම් සිදුකිරීම සම්බන්ධයෙන් සාකච්ඡා පැවැත්වුණු අතර නව මූල්‍ය සැලැස්මක් යටතේ ඉදිකිරීම් කටයුතු ඇරඹීමට නියමිතය.

2006 වසරේ දී මා.සං.අ. විදේශීය ණය අරමුදල් භාවිතයෙන් මාර්ග පුනරුත්ථාපන, නඩත්තු සහ වැඩි දියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘති කිහිපයක් ක්‍රියාත්මක කළේය. ලෝක බැංකුව මගින් අරමුදල් සැපයූ මාර්ග අංශයේ සහයෝගිතා ව්‍යාපෘතිය සහ සුනාමි කඩිනම් වැඩ සටහන (TERP) ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව අරමුදල් සැපයූ මාර්ග අංශයේ සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය (RSDP), ගැටුම්

මගින් හානියට පත් ප්‍රදේශ පුනරුත්ථාපනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය (CAARP) සහ සුනාමිය මගින් හානියට පත්වූ ප්‍රදේශ ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය (TAARP), ජපාන ආර්ථික සහයෝගිතා ආයතනය අරමුදල් සැපයූ නැගෙනහිර යටිතල පහසුකම් සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය, බේස්ලයින් මාර්ගයේ III වන අදියර, සුනාමිය මගින් හානියට පත්වූ ප්‍රදේශ යථා තත්ත්වයට පත්කිරීමේ සහ වැඩි දියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය (STRAART) සහ මනම්පිටිය පාලම සහ ජපාන ජාත්‍යන්තර සහයෝගිතා ආයතනය (JICA) ක්‍රියාත්මක කළ කුඩා පරිමාණ යටිතල පහසුකම් ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමේ සහ වැඩි දියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය (SIRUP) මේ අතර වේ.

මාර්ගස්ථ මගී ප්‍රවාහනය

ධාවනය කරන ලද කිලෝමීටර් ප්‍රමාණය සහ මගී කිලෝමීටර් ප්‍රමාණය අනුව සලකා බලන විට, 2006 වසරේ දී මගී ප්‍රවාහන ක්‍රියාකාරීත්වයෙහි සුළු වර්ධනයක් පෙන්නුම් කළේය. රාජ්‍ය සහ පෞද්ගලික අංශ විසින් ධාවනය කරන ලද මුළු කිලෝමීටර් ප්‍රමාණය සියයට 2 කින් වර්ධනය වූ අතර, මගී කිලෝමීටර් ප්‍රමාණය සුළු ප්‍රමාණයකින් වර්ධනය විය. 2006 දී, මගී ප්‍රවාහනය සඳහා ඇති මුළු බස් රථ ප්‍රමාණය 26,372 දක්වා සියයට 3 කින් වර්ධනය විය. එහෙත් ධාවනයෙහි යෙදෙන බස් රථ ප්‍රමාණය මුළු බස් රථ ප්‍රමාණයෙන් ආසන්න වශයෙන් සියයට 61 ක් තරම් අඩු මට්ටමක පවතී.

2006 දී, මගී ප්‍රවාහනයේ පෞද්ගලික අංශයේ සහභාගීත්වය තවදුරටත් වර්ධනය විය. 2006 දී පෞද්ගලික බස් හිමියන් සතු වූ බස් රථ ප්‍රමාණය, මුළු බස් රථ ප්‍රමාණයෙන් සියයට 66 ක් විය. 2006 වසරේ දී මගී ප්‍රවාහනයෙහි පෞද්ගලික බස් රථ හිමියන්ගේ දායකත්වය ධාවනය කරන ලද කිලෝ මීටර් ප්‍රමාණය අනුව ආසන්න වශයෙන් සියයට 69 ක් වූ අතර, මගී කිලෝමීටර් ප්‍රමාණය අනුව සියයට 71 ක් විය.

මෑතක දී බස් ගාස්තු ඉහළයෑමක් සිදුවූ නමුත් ශ්‍රී ලං.ග.ම. අඛණ්ඩව අලාභ ලබමින් ක්‍රියාත්මක විය. බස් ගාස්තු ඉහළයෑමට සහ අලුතින් බස් රථ එක් කිරීමට ප්‍රතිචාර ලෙස ශ්‍රී ලං.ග.ම. මුළු ආදායම 2006 දී රුපියල් දශ ලක්ෂ 12,424 දක්වා සියයට 20 කින් වර්ධනය විය. කෙසේ වුවද, ඉන්ධන මිල ඉහළයෑම සහ වැටුප් ඉහළයෑම හේතුකොටගෙන මුළු මෙහෙයුම් වියදම් ඉහළයෑමත් සමග 2006 වසරේ දී මෙහෙයුම් අලාභය රුපියල් දශ ලක්ෂ 2,457 ලෙස පැවතුණි.

මගී බස් සේවාවේ අඩු ගුණාත්මකඛාවය සහ ප්‍රමාණවත් නොවන සේවා යන ගැටලුවලට පිළියම් යෙදීම සඳහා 2006 දී ජාතික ගමනාගමන කොමිසම (ජා.ග.කො.) ව්‍යාපෘති කිහිපයක් දියත් කළේය. රාත්‍රී බස් සේවා, පාසල් බස් රථ සේවා සහ ග්‍රාමීය බස් සේවා වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා වසර තුළ ජා.ග.කො. මගින් වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කෙරිණි. ජා.ග.කො. බස් රථ සේවකයන්ගේ

තාක්ෂණික දැනුම සහ වෘත්තීය කුසලතා වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා පුහුණු වැඩසටහනක් හඳුන්වාදුණි. බස් රථ නැවතුම් පොළවල් වැඩි දියුණු කිරීම, එක් මාර්ගයක සේවය කරන සියලු බස් රථ ධාවකයන්ට සමාන අවස්ථා ලබාදීම සඳහා සහ බස් සේවය විධිමත් කිරීම සඳහා නව කාල සටහන් සැකසීම 2006 වසර තුළ දී ජා.ග.කො. ක්‍රියාත්මක කළ සෙසු ව්‍යාපෘතීන් වේ.

දුම්රිය ප්‍රවාහනය

ශ්‍රී ලං.දු.සේ. ක්‍රියාකාරීත්වයේ සැලකිය යුතු වර්ධනයක් පෙන්නුම් නොකෙරුණි. 2006 දී, මගී ප්‍රවාහනය සියයට 1 ක් වැනි සුළු ප්‍රමාණයකින් අඩු වූ අතර, හාණ්ඩ ප්‍රවාහනය සියයට 3 කින් වැඩි වී ඇති බව ඇස්තමේන්තු කර ඇත. මගී සහ භාණ්ඩ ප්‍රවාහනය සඳහා ශීඝ්‍රයෙන් ඉහළ යන ඉල්ලුම සහ වැඩි වන ඉන්ධන මිල ගණන් හමු වේ, සාපේක්ෂ වශයෙන් අඩු පිරිවැයකට සේවා

සැපයීමෙන් මෙන්ම මාර්ග තදබදය හා පරිසර දූෂණය අඩු කිරීමට දායකවීම මගින් ශ්‍රී ලං.දු.සේ.ට පොදු ප්‍රවාහනයේ වැදගත් භූමිකාවක් ඉටු කළ හැකිය. ප්‍රධාන වශයෙන් ම ශ්‍රී ලං.දු.සේ. කළමනාකරණ සහ මෙහෙයුම් කාර්යක්ෂමතාවය වර්ධනය කිරීම සඳහා හඳුනාගත් ආයතනික වෙනස්කම් සිදුකිරීම ප්‍රමාද වීම, දුර්වල දුම්රිය යටිතල පහසුකම් ශීඝ්‍රයෙන් සංවර්ධනය කිරීම, පැරණි සංඥා සහ සන්නිවේදන පද්ධති නවීකරණය කිරීම සහ සිල්පර, එන්ජින් සහ දුම්රිය මැදිරිවල පවතින හිගතාවයට කඩිනමින් පිළියම් යෙදීම ආදිය ප්‍රමාදවීම හේතුකොටගෙන ශ්‍රී ලං.දු.සේ. අපේක්ෂිත සේවා සැපයීමට අපොහොසත් වී ඇත.

ශ්‍රී ලං.දු.සේ. සඳහා සකස් කළ දස අවුරුදු සංවර්ධන සැලැස්ම මගින් දුම්රිය ව්‍යාපෘති කිහිපයක් ක්‍රියාත්මක කිරීමට අපේක්ෂා කෙරේ. කොළඹ-මාතර මාර්ගය ද්විත්ව මාර්ගයක් කිරීම හා ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම, කොළඹ හා පානදුර අතර විදුලි දුම්රිය ක්‍රියාත්මක කිරීම සහ බහලුම් අංගනයක් පිහිටුවීම මෙයට අයත් වේ. මීට අමතරව, පානදුර-හොරණ (කි.මී. 18), කුරුණෑගල සිට දඹුල්ල හරහා හබරණ (කි.මී. 80), මාතර-කතරගම (කි.මී.113) සහ අවිස්සාවේල්ල සිට රත්නපුර හරහා හම්බන්තොට දක්වා (කි.මී.210) නව දුම්රිය මාර්ග ඉදිකිරීමට ද සැලසුම්කොට ඇත. වාද්දුව සිට මාතර දක්වා ද්විත්ව මාර්ගයක් ඉදිකිරීම, වෙරළබඩ මාර්ගයේ සංඥා පද්ධතිය ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීම සහ සුනාමියෙන් හානියට පත් වාලච්චේන-මඩකලපුව මාර්ගය ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමේ කටයුතු සැලසුම් කර ඇත. කෙසේ වුව ද, වාණිජමය වශයෙන් ශක්‍යතාවකින් යුතු ආයතනයක් ලෙස පවත්වාගෙනයාම සඳහා කළමනාකරණයේ අවශ්‍ය වෙනස්කිරීම් සිදු නොකොට, රාජ්‍ය ආයෝජන මගින් දුම්රිය පද්ධතිය ප්‍රසාරණය කිරීම මගින් සමහරවිට රාජ්‍ය මූල්‍ය පීඩනය තවදුරටත් වැඩිවිය හැකි බව සැලකිය යුතුය.

දුම්රිය පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීම සඳහා පෞද්ගලික අංශයේ සහභාගීත්වය ධෛර්යමත් කෙරේ. කොම්පක්ස්කූ විදිය සහ පානදුර අතර වෙරළබඩ මාර්ගයේ දුම්රිය ස්ථාන 10 ක් පෞද්ගලික අංශයේ සහභාගීත්වයෙන් සංවර්ධනය කිරීමට ශ්‍රී ලං.දු.සේ. අදහස් කරයි. මෙම ව්‍යාපෘතිය මගින් උත්පාදනය වන ලාභය දුම්රිය පද්ධතිය නවීකරණය කිරීම සඳහා භාවිතා කිරීමට නියමිතය.

සිවිල් ගුවන් සේවය

පවතින ආරක්ෂක තත්ත්වය සහ සංචාරක පැමිණීම් අඩුවීම මධ්‍යයේ වුව ද 2006 දී සිවිල් ගුවන් සේවයේ යහපත් වර්ධනයක් පෙන්නුම් කෙරුණි. 2006 දී, බණ්ඩාරනායක ජාත්‍යන්තර ගුවන් තොටුපොළ හරහා ගමන් කළ මුළු මගී සංඛ්‍යාව සියයට 12 කින් සහ ප්‍රවාහනය කළ භාණ්ඩ ප්‍රමාණය සියයට 7 කින් වර්ධනය විය. සංචාරකයන්ගේ පැමිණීමේ සැලකිය යුතු වර්ධනයක් පෙන්නුම් නොකළ ද, ශ්‍රී ලාංකිකයන්ගේ සංචාර 2006 දී සැලකිය යුතු ලෙස

වර්ෂය	වර්ධන අනුපාතය			
	2005	2006(අ)	2005	2006(අ)
1. මෝටර් රථ නව ලියාපදිංචි කිරීම (සංඛ්‍යාව)	229,669	300,522	2.6	30.9
බස් රථ	2,069	3,346	-4.5	61.7
පෞද්ගලික මෝටර් රථ	17,283	27,578	-9.6	59.6
ශ්‍රී රෝද රථ	41,085	64,466	-6.2	56.9
ද්විත්ව කාර්ය වාහන	6,851	7,245	-36.2	5.8
යතුරු පැදි	130,696	156,625	5.0	19.8
භාණ්ඩ ප්‍රවාහන වාහන	14,262	20,436	33.3	43.3
ඉඩම් වාහන	17,423	20,825	35.5	19.5
2. ශ්‍රී ලංකා දුම්රිය සේවය				
ධාවන කිලෝමීටර් ('000)	7,570	7,800	-0.8	3.0
මගී කිලෝමීටර් (දශ ලක්ෂ)	4,358	4,311(අ)	-7.0	-1.1
භාණ්ඩ ටොන් කිලෝමීටර් (දශ ලක්ෂ)	135	138	0.7	2.2
මුළු ආදායම (රු. දශ ලක්ෂ)	1,958	2,491	16.7	27.2
වර්තන වියදම (රු. දශ ලක්ෂ)	5,463	6,473	26.2	18.5
මෙහෙයුම් අලාභය (රු. දශ ලක්ෂ)	3,505	3,981	32.3	13.6
3. ශ්‍රී ලංකා ගමනාගමන මණ්ඩලය				
ධාවන කිලෝමීටර් (දශ ලක්ෂ)	259	262	-12.5	1.2
මගී කිලෝමීටර් (දශ ලක්ෂ)	12,670	12,871	-12.8	1.6
මුළු ආදායම (රු. දශ ලක්ෂ)	10,026	12,099	27.1	20.7
මෙහෙයුම් වියදම (රු. දශ ලක්ෂ)	12,804	14,881	12.3	16.2
මෙහෙයුම් අලාභය (රු. දශ ලක්ෂ)	2,454	2,457	-30.0	0.1
4. ශ්‍රී ලංකන් ගුවන් සේවය				
පියාසර කරන ලද පැය ගණන (පැය)	63,700	67,255	3.1	5.6
මගී කිලෝමීටර් ප්‍රමාණය (දශ ලක්ෂ)	8,545	9,356	2.8	9.5
මගීන් පැටවීමේ අනුපාතය (%)	74	76	1.4	2.7
බර පැටවීමේ අනුපාතය (%)	58	59	5.5	1.7
භාණ්ඩ ප්‍රවාහනය (මෙ. ටො. '000)	90	98	13.9	8.9
සේවා නියුක්තිය (සංඛ්‍යාව)	5,376	5,362	5.3	-0.3

(අ) තාවකාලික මූලාශ්‍රය : මෝටර් රථ ප්‍රවාහන දෙපාර්තමේන්තුව
 (ආ) ඇස්තමේන්තුගත ශ්‍රී ලංකා දුම්රිය සේවය ජාතික ප්‍රවාහන කොමිසම ශ්‍රී ලංකා සිවිල් ගුවන් සේවා අධිකාරිය ශ්‍රී ලංකන් ගුවන් සේවය

වර්ධනය වී ඇත. සමස්ත මගී හා භාණ්ඩ ප්‍රවාහනය සඳහා ජාතික ගුවන් සේවය වන ශ්‍රී ලංකන් ගුවන් සේවයේ දායකත්වය 2006 දී පිළිවෙළින් සියයට 65 සහ සියයට 58 දක්වා වර්ධනය විය. පසුගිය වසරේ ශ්‍රී ලංකාවේ ක්‍රියාත්මක වූ ගුවන් සේවා 33 ට සාපේක්ෂව 2006 වසරේ දී ක්‍රියාත්මක වූයේ භාණ්ඩ හා ප්‍රවාහන සේවා 4 ක් ඇතුළුව ජාත්‍යන්තර ගුවන් සේවා 31 කි. ආරක්ෂක හේතූන් මත උතුරට සේවා ක්‍රියාත්මක කිරීමට පැවති බාධා හේතුවෙන් අභ්‍යන්තර ගුවන් ප්‍රවාහනයේ ක්‍රියාකාරීත්වය අඩු විය.

ශ්‍රී ලංකන් ගුවන් සේවය මගින් සපයන සේවා 2006 දී තවදුරටත් පුළුල් විය. 2006 දී, ශ්‍රී ලංකන් ගුවන් සේවය රටවල් 28 ක ගමනාන්ත 50 ක් සඳහා සේවා සැපයීය. පාරිභෝගික සේවයේ ගුණාත්මකභාවය වැඩි දියුණු කිරීම සහ වැඩි ගමනාන්ත සංඛ්‍යාවක් වෙත වඩා යහපත් සංචාර අවස්ථා සපයා දීම අරමුණුකොට ගෙන 2006 දී අන්තර්ජාලය මගින් ගුවන් ගමන් සඳහා අවසරපත් වෙන් කිරීමේ පහසුකම සහ විද්‍යුත් ප්‍රවේශපත්‍ර නිකුත් කිරීම හඳුන්වා දෙන ලදී.

මගීන් වැඩි ප්‍රමාණයකට සේවා සැලසීමේ අරමුණින් ශ්‍රී ලංකාව තම ගුවන් යානා ප්‍රවාහනයේ ද්විපාර්ශ්වික සහයෝගිතා ශක්තිමත් කිරීම අඛණ්ඩව සිදු කළේය. 2006 අවසානය වන විට, ශ්‍රී ලංකාව ද්විපාර්ශ්වික ගුවන් ප්‍රවාහන ගිවිසුම් 59 ක් සාර්ථකව සම්පූර්ණ කර තිබුණි. ශ්‍රී ලංකාව ක්වේට් රාජ්‍යය, නේපාලය සහ ඉන්දියාව සමග ද්විපාර්ශ්වික සාකච්ඡා අඛණ්ඩව පවත්වාගත් අතර, ක්වේට් රාජ්‍යය සමග නිදහස් ගුවන් කලාප සැලැස්මකට ද එළඹිණි. 2006 අවසානය වනවිට ශ්‍රී ලංකාව රටවල් හයක් සමග විවෘත ගුවන් කලාප ගිවිසුම්වලට එළඹ තිබිණි. නුදුරු අනාගතයේ දී විවෘත ගුවන් කලාප ප්‍රතිපත්තියක් කරා ළඟා වීමේ මූලික අරමුණෙහි ශක්‍යතාව සනිටුහන් කරමින්, ඉන්දියාව සමග වූ ද්විපාර්ශ්වික සාකච්ඡා සාර්ථකව පැවැත්විණි. රුසියාව සහ කෙන්යාව සමග ද ද්විපාර්ශ්වික සාකච්ඡා පැවැත්වීය.

විවිධාකාරයේ වාණිජ, විනෝදාත්මක හා අධ්‍යාපනික ගුවන් කටයුතු හඳුන්වා දීමේ අදහසින් 2006 නොවැම්බර් මස, “රුහුණු නිදහස් ගුවන් ව්‍යාපෘතිය” දියත් කෙරුණි. මේ යටතේ ගුවන් සේවා පාසලක් පිහිටුවීම, සාමාන්‍ය ගුවන් සේවා කටයුතු, ග්ලිඩින්, ගුවන් කරනම්, බැලුන භාවිතය, ගොඩබිම් සහ ඉපිලි ගුවන් යානා ක්‍රියාකාරකම්, සැහැල්ලු ගුවන් යානා භාවිතය, ගුවන්විදුලි සංඥා මගින් පාලනය වන ආදර්ශ ගුවන් යානා පියාසර කරවීම්, සරුගල් භාවිතය, අසල මුහුදේ ගමන් ගන්නා නැව් සඳහා අවශ්‍ය යම් යම් පහසුකම් ගුවනින් ලබා දීම වැනි කටයුතු සැලසුම්කර ඇත. දෙවන ජාත්‍යන්තර ගුවන් තොටුපොළක් ලෙස වීරවිල ගුවන් තොටුපොළ, ඉදිකිරීමේ මූලික කටයුතු 2006 නොවැම්බර් මාසයේ දී ආරම්භ විය.

ගුවන් සේවයේ වෘත්තීමය පුහුණුව සඳහා ඉහළ යන ඉල්ලුම සපුරාලීම පිණිස විවිධ ක්‍රියාකාරකම් ආරම්භ

කර ඇත. පියාසර පුහුණු ආයතන ලෙස ක්‍රියා කිරීමට ස්කයිලයින් ඒවියේෂන් ලිමිටඩ් සහ ඒමියන් ඇකඩමි මගේ එරොනොටික්ස් ආයතනවලට අනුමැතිය ලැබී ඇත.

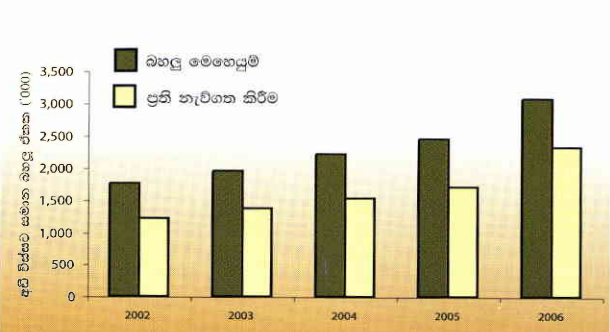
වරාය සේවා

2006 වසරේ දී වරාය සේවයේ සැලකිය යුතු වර්ධනයක් පෙන්නුම් කෙරිණි. 2006 දී සමස්ත නැව් භාණ්ඩ මෙහෙයුම් සියයට 14 කින් වර්ධනය විය. ප්‍රතිනැව්ගත කිරීම්වල සියයට 36 ක තියුණු වර්ධනය, අපනයන හා ආනයන වෙළෙඳාමේ සතුටුදායක වර්ධනය සහ එලදායීතාවයේ වැඩි දියුණුවීම් මෙම වර්ධනයට උපකාරී විය. 2006 දී ප්‍රතිනැව්ගතකිරීම් ද ඇතුළත්ව සමස්ත බහලු මෙහෙයුම් ප්‍රමාණය අඩි 20 ට සමාන ඒකක (TEUs) දශ ලක්ෂ 3 දක්වා සියයට 25 කින් වර්ධනය විය. වඩා උසස් තාක්ෂණය හා උපකරණ භාවිතය සහ මානව සම්පත් කළමනාකරණයේ වැඩි දියුණුවීම් කොළඹ වරායේ බහලු මෙහෙයුම්වල එලදායීතාවය ඉහළයාමට හේතු විය.

2006 දී කොළඹ වරාය ප්‍රධාන නැව් සමාගම් කිහිපයක් ආකර්ෂණය කර ගැනීමට සමත් විය. කොළඹ වරායට පැමිණි බහලු ප්‍රවාහනය කරන ප්‍රධාන ගණයේ නැව් සංඛ්‍යාව සියයට 10 කින් වර්ධනය විය. SINA, ANWC, CSI සහ CIX වැනි ප්‍රසිද්ධ ප්‍රධාන නැව් සේවා 2006 දී කොළඹ වරායට පැමිණීම ආරම්භ කළේය. භාණ්ඩ ප්‍රවාහනය සඳහා බහලු භාවිතය ආර්ථික වශයෙන් වාසිදායක වීම, වේගවත්වීම සහ ආරක්ෂාකාරී වීම වැනි හේතු නිසා සම්ප්‍රදායික නැව් භාණ්ඩ ප්‍රවාහනය වැඩි වශයෙන් බහලු ස්වරූපයට යොමුවීමෙන් ශ්‍රී ලංකාවට පැමිණෙන සාම්ප්‍රදායික නැව් ප්‍රමාණය තවදුරටත් අඩු විය.

වරායේ එලදායීතාව සහ කාර්යක්ෂමතාව තවදුරටත් වර්ධනය කිරීම සඳහා උපායමාර්ගයන් කිහිපයක් හඳුන්වා දෙන ලදී. නව පර්යන්ත කළමනාකරණ ක්‍රමයක් හඳුන්වා දීම, වරායට පැමිණෙන නැව් හැසිරවීම කළමනාකරණය මෙන් ම කම්කරු සබඳතා වැඩි දියුණු කිරීම සහ කාර්ය සාධනය පදනම් කොටගත් දිරි දීමනා වැඩපිළිවෙළ හා සම්බන්ධ ක්‍රියාකාරකම් මෙයට අයත් වේ.

3.4 රූප සටහන බහලු මෙහෙයුම් සහ ප්‍රතිනැව්ගත කිරීම්

3 ආර්ථික සහ සමාජ ගවිතල පහසුකම්

ප්‍රමුඛතා පදනමින් නව කොළඹ දකුණු වරාය සංවර්ධනය කිරීමට නියමිත ය. කොළඹ වරාය එහි පූර්ණ ධාරිතාවට ආසන්නව ක්‍රියාත්මක වීමත්, ඉදිරි වසරවල දී සේවයට යෙදවීමට අපේක්ෂිත නව පරම්පරාවේ නැව් සඳහා සේවා සැපයීමට පවතින පහසුකම් ප්‍රමාණවත් නොවීමත් හේතුවෙන් වැඩි වන ඉල්ලුම සපුරාලීම සඳහා මෙම ව්‍යාපෘතිය කඩිනමින් ක්‍රියාත්මක වීම අවශ්‍ය වේ. ආසියානු සංවර්ධන බැංකුවේ එ.ජ.ඩොලර් දශ ලක්ෂ 225 ක ණය මුදලක් යටතේ මූල්‍යනය කිරීමට අපේක්ෂිත ලද නව වරායේ කිලෝමීටර 3 ක දිගින් යුතු දියකඩනය ඉදිකිරීමේ පිරිවැය එ.ජ.ඩොලර් දශ ලක්ෂ 300 ක් ලෙස ඇස්තමේන්තු කර ඇත. නව වරාය මීටර 16 ක ගැඹුරින් යුතු විශාල බහලු නැව්වලට සේවා සැපයිය හැකි අතර, එහි එකක් මීටර 1,200 ක දිගින් යුත් පර්යන්ත තුනක් පෞද්ගලික අංශය මගින් ඉදි කිරීමට නියමිතය. අඩි 20 ට සමාන බහලු ඒකක දශ ලක්ෂ 2.4 ක ධාරිතාවයකින් යුත් පළමු පර්යන්තය ඉදිකිරීමේ කටයුතු 2010 වන විට නිම කිරීමට අදහස් කරයි.

ප්‍රාදේශීය විෂමතා අවම කිරීමේ ප්‍රයත්නයන්හි කොටසක් ලෙස, රජය ප්‍රාදේශීය වරාය සංවර්ධනය කෙරෙහි විශේෂ අවධානය යොමු කර ඇත. ගාලු වරාය, මීටර 12 ක් ගැඹුරු වූ බහුකාර්ය නැව් තටාකාංගණයක් ලෙස ජාත්‍යන්තර සහයෝගිතාව පිළිබඳ ජපාන බැංකුවේ ණය ආධාර යටතේ සංවර්ධනය කිරීමටත්, පිටත වරාය සංචාරක කර්මාන්තයට යොදා ගැනීමටත් ප්‍රාදේශීය වරාය සංවර්ධන වැඩපිළිවෙළ යටතේ සිදු කිරීමට නියමිතය. සංචාරක කර්මාන්තය වැඩි දියුණු කිරීම මෙන් ම ප්‍රාදේශීය කර්මාන්ත සඳහා සේවා සැපයීම ඉලක්ක කොට

ගෙන ත්‍රිකුණාමලය “වරාය නගරයක්” ලෙස වැඩි දියුණු කෙරෙනු ඇත. චීනයේ ණය ආධාර යටතේ නාවික යාත්‍රාවලට ඉන්ධන හා සේවා සපයන මධ්‍යස්ථානයක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීමට යෝජිත හම්බන්තොට වරායේ ඉදිකිරීම් කටයුතු 2007 වසරේ දී ඇරඹීමට නියමිතය. ඔලුවිල් වරායේ ඉදිකිරීම් කටයුතු සහ කන්කසන්තුරේ හා ජේදුරු තුඩුවේ වරායන් සංවර්ධනය කිරීමේ කටයුතු විවිධ අදියරවල පවතී.

ජල සම්පාදනය හා වාරිමාර්ග

පිරිසිදු පානීය ජල පහසුකම් හා වාරිමාර්ග පහසුකම් වැඩි දියුණු කිරීම ජාතික ප්‍රමුඛතාවක් බවට පත්වී ඇත. මධ්‍යම රජය, පළාත් සභා හා පළාත් පාලන ආයතන පානීය ජලය සහ වාරිමාර්ග පහසුකම් සැපයීම වැඩි දියුණු කිරීමට මැදිහත් වේ. ජාතික මට්ටමෙන් ජාතික ජල සම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩලය (ජා.ජ.ස.ජ.ම) සහ වාරිමාර්ග දෙපාර්තමේන්තුව මෙම අංශයන්හි ප්‍රධාන භූමිකාව ඉටු කරයි. ජල මූලාශ්‍රයන් තිරසාරව භාවිතා කිරීම, පිරිසිදු පානීය ජල පහසුකම් ලබාගැනීමට ප්‍රාදේශීය වශයෙන් ඇති විෂමතාවය, මතුපිට හා භූගත ජල දූෂණය, අඩු පිරිවැය තාක්ෂණය සහ වැසි ජලය එකතු කිරීම වැනි විසඳුම් පිළිබඳව පවත්නා අඩු සැලකිල්ල, ගිණුම්ගත නොවන ජලය ඉහළ මට්ටමක පැවතීම හා ජලය සංරක්ෂණය කිරීමේ අරමුණු සහිත යෝග්‍ය මිල ප්‍රතිපත්තියක් නොමැති වීම මෙම අංශවල පවතින ප්‍රධාන ගැටලු වේ.

ආරක්ෂිත පානීය ජලය ලබා ගැනීම පිළිබඳව සැලකීමේ දී 2015 වන විට සියලු පුරවැසියන්ට ගෘහස්ථ පරිභෝජනය සඳහා ආරක්ෂිත පානීය ජලය ලබාගැනීමේ හැකියාව පැවතිය යුතු බව 2000 දී එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවිධානය විසින් ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද සහසු සංවර්ධන අභිමතාර්ථවල දක්වා ඇත. ශ්‍රී ලංකාවේ ජනගහනයෙන් දැනටමත් සියයට 92 කට පමණ ආරක්ෂිත පානීය ජලය ලබාගැනීමේ හැකියාව පවතින අතර සියයට 39 කට නල ජල පහසුකම් පවතී. ජා.ජ.ස.ජ.ම දැනට ක්‍රියාත්මක වන ව්‍යාපෘති සහ සැලසුම් කර ඇති ව්‍යාපෘති මූල්‍යනය කිරීම සඳහා 2006-2016 කාලය තුළ රුපියල් බිලියන 136 ක ආයෝජනයක් අවශ්‍ය බව ඇස්තමේන්තු කර ඇත. සහසු සංවර්ධන අභිමතාර්ථ යටතේ ගොඩනංවා ඇති පරමාර්ථ ළඟාකර ගැනීම සඳහා තවදුරටත් ආයෝජන අවශ්‍ය වේ. එහෙයින්, සහසු සංවර්ධන අභිමතාර්ථ සාක්ෂාත් කරගැනීම සඳහා ජල ව්‍යාපෘතිවල ආයෝජනය හා නඩත්තු කිරීම සඳහා රාජ්‍ය-පෞද්ගලික සහයෝගිතාව, පිරිවැය ආවරණය කළ හැකි ගාස්තු ක්‍රමයක් හඳුන්වා දීම, නියාමන රාමුවක් ස්ථාපිත කිරීම සහ ඉල්ලුම් අංශයේ කළමනාකරණය වැදගත් වනු ඇත.

ජල සැපයුම් පහසුකම් වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා 2006 දී ජා.ජ.ස.ජ.ම ජල සැපයුම් ව්‍යාපෘති කිහිපයක් ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. දශ ලක්ෂ 1.4 ක ජනගහනයකට ප්‍රතිලාභ ලබා දෙමින් ආසියානු සංවර්ධන බැංකුවේ ආධාර යටතේ ක්‍රියාත්මක කළ තෙවන ජල සම්පාදන හා සනීපාරක්ෂක

3.6 සංඛ්‍යා සටහන වරාය සේවා ක්‍රියාකාරිත්වය

ශීර්ෂය	වර්ධකඅනුපාතය			
	2005	2006(අ)	2005	2006(අ)
1. පැමිණි නැව් සංඛ්‍යාව	4,139	4,469	6.6	8.0
කොළඹ	3,929	4,228	6.5	7.6
ගාල්ල	114	100	29.5	-12.3
ත්‍රිකුණාමලය	96	141	-10.3	46.9
2. මෙහෙයවන ලද භාණ්ඩ ප්‍රමාණය (මෙ. ටො. '000)	37,300	42,661	9.8	14.4
කොළඹ	34,522	39,428	10.3	14.2
ගාල්ල	655	735	13.3	12.2
ත්‍රිකුණාමලය	2,123	2,498	2.0	17.7
3. බහලු මෙහෙයුම් ප්‍රමාණය (TEU s'000)	2,455	3,079	10.5	25.4
4. බහලු ප්‍රතිනැව්ගත කිරීම් (TEU s'000)	1,716	2,330	12.1	35.8
5. සේවක සංඛ්‍යාව (අ)	13,527	13,660	2.2	1.0
කොළඹ	12,217	12,382	2.8	1.4
ගාල්ල	622	615	-1.9	-1.1
ත්‍රිකුණාමලය	688	663	-3.2	-3.6

අ) නාවකාරික මූලය : ශ්‍රී ලංකා වරාය අධිකාරිය
 (අ) ශ්‍රී ලංකා වරාය අධිකාරිය සඳහා සීමාසහිත සමුත් ඒමියා ගේට්ටේ පමණි. වර්ෂිකව
 (TEU s' = අඩි 20 ට සමාන බහලු ඒකක)

3.7 සංඛ්‍යා සටහන **ජාතික ජලසම්පාදන හා ජලාපවාහන මණ්ඩලය මගින් සපයනු ලබන ජලය**

ශීර්ෂය	වර්ධන අනුපාතය			
	2005	2006(e)	2005	2006(e)
මුළු ජල සම්පාදන යෝජනා ක්‍රම ගණන	288	291	0.3	1.0
වසර තුළදී සපයන ලද නව ජල සම්බන්ධතා ගණන	66,117	81,773	12.5	23.7
සපයා ඇති මුළු ජල සම්බන්ධතා ගණන (වසර අවසානයට)	907,622	989,385	7.9	9.0
මුළු ජල නිෂ්පාදනය (සහ මීටර් දශලක්ෂ)	383	396	4.1	3.4
ආදායම් රහිත ජලය (%)				
මහ කොළඹ	35.9	37.1	-1.7	3.5
ප්‍රාදේශීය	30.9	29.9	4.3	-3.3

(අ) කාවකාලික මූලය : ජාතික ජලසම්පාදන හා ජලාපවාහන මණ්ඩලය

ව්‍යාපෘතිය සම්පූර්ණ කිරීමේ කටයුතු 2006 අවසානය වන විට අවසන් අදියරේ පැවතුණි. කළු ගඟ ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතිය, මහනුවර ජල සැපයුම වැඩි දියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය, උතුරු කොළඹ ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතිය විදේශ ණය ආධාර යටතේ ක්‍රියාත්මක වන ව්‍යාපෘතීන් අතර වේ. 2006 දී ජල සම්පාදනය සහ සනීපාරක්ෂක ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා රජය රුපියල් දශ ලක්ෂ 17,420 ක් ආයෝජනය කර ඇත. 2006 අවසානය වන විට ජා.ජ.ස.ජ.ම නව ජල සම්බන්ධතා 81,773 ක් සපයමින් සිය පාරිභෝගික ජාලය 989,385 දක්වා වර්ධනය කර ඇත. 2006 දී ජා.ජ.ස.ජ.ම විසින් සැපයූ මුළු ජල සැපයුම සහ මීටර් දශ ලක්ෂ 396 දක්වා සියයට 3 කින් වැඩි විය.

ජල සම්පාදන අංශය ගැටලු කිහිපයකින් පීඩා විඳී. ජලය අපතේයැදීම, නීති විරෝධී ජල සම්බන්ධතා, ජලමාපකවල දෝෂ සහ පොදු ජල කරාම ආදිය හේතුවෙන් සියයට 35 ක පමණ ජල ප්‍රමාණයක් ආදායම් නොලබන ජලය වීම, නමාගිලි මිල ප්‍රතිපත්තියක් නොමැතිවීම සහ පවතින හරස් සහනාධාර ජා.ජ.ස.ජ.ම ට ලබාගත හැකි ආදායම අඛණ්ඩව සැලකිය යුතු මට්ටමකින් අඩු කිරීමට හේතුවී ඇත.

කෘෂිකර්මාන්තය සඳහා සහ පානීය ජලය සැපයීම හා සම්බන්ධ ගැටලු පිළිබඳව අවධානය යොමු කරමින් වාරිමාර්ග දෙපාර්තමේන්තුව 2006 දී ව්‍යාපෘති කීපයක් ආරම්භ කළේ ය. 2006 දී, මෑත කාලයේ වූ විශාලතම ජල සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිවලින් එකක් වූ වෙහෙරගල ජලාශ ව්‍යාපෘතියේ ප්‍රධාන අදියර දේශීය සම්පත් පමණක් උපයෝගී කරගෙන ක්‍රියාත්මක කළේය. වර්තමානයේ සියලුම නව වාරිමාර්ග සංවර්ධන වැඩසටහන් ඒකාබද්ධ අරමුදලෙන් වෙන් කෙරෙන අරමුදල් වලින් ක්‍රියාත්මක කෙරේ. මොරගහකන්ද සහ උඩවලව වම් ඉවුර වැනි නව ව්‍යාපෘති කිහිපයක් සඳහා විශාල ආයෝජන සිදු කිරීමට ද නියමිතය. පවතින ජල හිඟය බෙදාහැරීමේ අසමානතාවය සහ ජලය භාවිතා කිරීමේ අකාර්යක්ෂමතාව වැනි ගැටලු හේතුවෙන් වාරිමාර්ග පද්ධතියේ ක්‍රියාකාරීත්වය මගින් උපරිම ආර්ථික ප්‍රතිලාභ ලබාකර ගැනීමට අපහසු වී ඇත.

3.3 සමාජ යටිතල පහසුකම් පිළිබඳ ප්‍රතිපත්ති, ආයතනික රාමුව සහ ක්‍රියාකාරීත්වය

සමාජ යටිතල පහසුකම් ක්ෂේත්‍රයේ ශ්‍රී ලංකාව විසින් සාක්ෂාත් කරගෙන ඇති ජයග්‍රහණ පුළුල් පිළිගැනීමකට ලක්ව ඇත. ශ්‍රී ලංකාවේ මාතෘ හා ළදරු මරණ අනුපාත, ජීවිත අපේක්ෂාව වැනි සෞඛ්‍ය දර්ශක අඛණ්ඩව වර්ධනය වී ඇති අතර, ඉහළ ආදායම් සහිත රටවල් හා සැසඳිය හැකි මට්ටමක් දක්වා ළඟාවී තිබේ. සැමට ප්‍රාථමික අධ්‍යාපනය ලබාදෙන මට්ටමක් වෙත ළඟාවීම සහ ඉහළ මට්ටමක සාක්ෂරතාවයක් පැවතීම යන අංශවලින් ශ්‍රී ලංකාවේ අධ්‍යාපන ක්‍රමය ප්‍රශංසාවට ලක්ව ඇත. වරින් වර බලයට පත්වූ සෑම රජයක් විසින්ම සියලුදෙනාටම නොමිලේ සෞඛ්‍ය හා අධ්‍යාපනය ලබා දීමට මැදිහත්වීම, ආකර්ෂණීය සමාජ සුබසාධන වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම මෙන් ම රටේ සෑම පෙදෙසකම ව්‍යාප්තව ඇති දේශීය වෛද්‍ය ක්‍රම පිළිබඳ දැනුම මෙම ජයග්‍රහණ ලබාගැනීමට උපකාරී වී ඇත. කෙසේ වුවද, ජන සංයුතිය වෙනස්වීම, ජීවන රටාව වෙනස්වීම, පරිසර දූෂණය සහ දැනුම මත පදනම් වූ ගෝලීය ආර්ථිකයේ ශ්‍රම වෙළෙඳපොළ ප්‍රවණතාවයන් හේතුවෙන් සෞඛ්‍ය හා අධ්‍යාපනය යන අංශ දෙකම නව අභියෝගවලට මුහුණ දෙමින් සිටී.

සෞඛ්‍යය

2007-2016 කාලය සඳහා සකස් කළ සෞඛ්‍ය අංශය හා සම්බන්ධ මහා සැලැස්ම රටේ නව සෞඛ්‍ය සේවා පද්ධතියක් සංවර්ධනය කිරීම සඳහා ප්‍රතිපත්ති හා උපායමාර්ගික රාමුවක් පිළිබඳව විශේෂ අවධානය යොමු කරයි. මහින්ද වින්නනය ප්‍රකාශනයේ සහ සහසු සංවර්ධන අභිමතාර්ථවල පවතින වඩාත් සැලකිය යුතු වැඩසටහන් පිළිබඳ ප්‍රමුඛතාවය ලබාදීමට ද කටයුතු කර ඇත. මෙම ප්‍රතිපත්ති මගින් අඩු ආදායම්ලාභීන් හා සමාජයේ වඩාත් පීඩාවට පත්වූවන්ගේ අවශ්‍යතාවන් පිළිබඳව වඩාත් අවධානය යොමු කරමින් ගුණාත්මක හා නවීන සෞඛ්‍ය සේවාවක් පහසුවෙන් ලබා දීම සහතික කරයි. සෞඛ්‍ය සේවා ව්‍යාප්තියේ පවතින අසමානතාවයන් පිළිබඳව ක්‍රියාකිරීමේ අවශ්‍යතාව ද මෙම ප්‍රතිපත්ති මගින් අවධාරණය කර ඇත.

රටේ සෞඛ්‍ය සේවා පද්ධතියේ ප්‍රධාන භූමිකාව නවදුරටත් රජය විසින් ඉටුකරනු ලබයි. 2006 දී සෞඛ්‍යය සඳහා රජයේ මුළු වියදම රුපියල් බිලියන 58 දක්වා සියයට 29 කින් ඉහළ ගිය අතර, එය ද.දේ.නි. ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 2 ක් විය. ඇඳුන් 61,835 ක් සහිත රජයේ රෝහල් 606 ක් ඇති අතර එමගින් පුද්ගලයන් දහසකට ඇඳුන් 3.1 ක් ඇති බව පෙන්වයි. රාජ්‍ය සෞඛ්‍ය සේවයේ සෑම පුද්ගලයන් 2,061 කට එක් වෛද්‍යවරයෙක් බැගින් සුදුසුකම්ලත් වෛද්‍යවරුන් 9,648 ක් ද සෑම පුද්ගලයන් 968 කට ම එක් හෙදියක් බැගින් සුදුසුකම් ලත් හෙදියන් 20,549 ක් ද රාජ්‍ය අංශයේ සේවය කරති.

කාර්යක්ෂම සෞඛ්‍ය සේවාවක් සැපයීම සඳහා පෞද්ගලික අංශයේ කාර්ය භාරය පිළිබඳව ද සෞඛ්‍ය ප්‍රතිපත්තියෙන් හඳුනාගෙන ඇත. රටේ සෞඛ්‍ය සේවයේ රෝගවලට ප්‍රතිකාර ලබාදීමේ අංශයේ සමස්ත සේවාවලින් අඩකට පමණ පෞද්ගලික අංශය දායකත්වය සපයයි. ගුණාත්මක වශයෙන් ඉහළ සෞඛ්‍ය සේවාවන් සඳහා ඇති ඉල්ලුම සපුරාලීම සඳහා සෞඛ්‍ය අංශය තුළ පෞද්ගලික අංශයේ ඉහළ සහභාගීත්වය උපකාරී වී තිබේ. එමෙන්ම සෞඛ්‍ය විශේෂඥවරුන්ගේ සේවාවන් වැනි රට තුළ පවතින සම්පත් ප්‍රශස්ත මට්ටමින් භාවිතා කිරීම සඳහා ද පෞද්ගලික අංශයේ සහභාගීත්වය උපකාරී වී ඇත. රජය පිළිගත් ප්‍රමිතියක් සහ සුපරීක්ෂණයක් යටතේ අවශ්‍ය සෞඛ්‍ය කාර්ය මණ්ඩල පුහුණු කිරීමට පෞද්ගලික අංශයට අවසර දීමෙන් මෙම අංශය තවදුරටත් වැඩි දියුණු කිරීම අවශ්‍ය වේ. ඒ අතර ම, රෝගීන්ගේ ආරක්ෂණය සහ රාජ්‍ය මෙන්ම පෞද්ගලික සෞඛ්‍ය ආයතනවලින් ද රෝගීන් වැය කරන මුදලට සරිලන වටිනාකමක් ඇති සේවාවක් සැපයෙන බව සහතික කිරීමට වෙළෙඳපොළ පදනම් කරගත් නියාමන යාන්ත්‍රණයක් ස්ථාපිත කිරීම ද අවශ්‍ය වේ.

යම් යම් බෝවන රෝග නැවත ඉස්මතු වීම හා බෝ නොවන රෝගවල ඉහළ යෑම සෞඛ්‍ය අංශයේ ජයග්‍රහණවලට තර්ජනයක් වී තිබේ. මැලේරියාව, මොළයේ උණ, සරම්ප, පෝලියෝ, ලාදුරු වැනි බෝවෙන රෝග පාලනය කිරීම සාර්ථක මට්ටමක පවතී. කෙසේ වුව ද, ජලහීනිකාව, ඩෙංගු උණ, ක්ෂය රෝගය සහ ඒඩ්ස් වැනි රෝගවලින් මිදීම සඳහා එවැනි රෝග මර්දනය කිරීමට විශේෂ අවධානයක් යොමු කළ යුතුය. 2006 දී ඩෙංගු උණ රෝගීන් 11,976 ක් වාර්තා වූ අතර ඩෙංගු නිසා සිදු වූ මරණ 47 ක් වාර්තා විය. සෞඛ්‍ය තත්ත්වය කෙරේ දියවැඩියාව, අධික රුධිර පීඩනය, හෘද රෝග, පිළිකා, තැලසීමියා, වකුගඩු රෝග, කුඩාලවීම සහ මානසික රෝග වැනි බෝ නොවන රෝග මෙන්ම වයස්ගත ජනගහනය සඳහා වන සෞඛ්‍ය අවශ්‍යතාවයන් සපුරාලීම ද අභියෝගයක් වේ. රෝග පිළිබඳ දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් සහ රෝග නිවාරණ සේවාවන් මෙම රෝග පාලනය කිරීම සඳහා ප්‍රයෝජනවත් වන අතර, දුම්කොළ සහ මධ්‍යසාර පිළිබඳ ජාතික අධිකාරිය පිහිටුවීම සහ මදුරුවන් බෝවීම වැළැක්වීමේ පනත, මානසික සෞඛ්‍ය ප්‍රතිපත්තිය, ජල හීනිකා පාලනය පිළිබඳ ප්‍රතිපත්තිය වැනි නීති හා ප්‍රතිපත්ති ඇති කිරීම බෝ නොවන රෝග ඉහළ යෑමේ ප්‍රවණතාව පාලනය කිරීම සඳහා උපකාරී වනු ඇත.

2006 දී සෞඛ්‍ය ව්‍යාපෘති කිහිපයක් ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. ජපාන රජයේ ණය ආධාර යටතේ රුපියල් දශ ලක්ෂ 311 ක පිරිවැයක් සහිත නවීන ලේ බැංකුවක් ස්ථාපිත කරන ලදී. රුපියල් දශ ලක්ෂ 1,200 ක පිරිවැයක් යටතේ කොළඹ ජාතික රෝහලේ නවීන ස්නායු රෝග ප්‍රතිකාර ඒකකයක් ඉදිවෙමින් පවතී. පිළිකා රෝගයට වැඩිදුර ප්‍රතිකාර සඳහා අවශ්‍ය යන්ත්‍ර රුපියල් දශ ලක්ෂ 62 ක පිරිවැයක් යටතේ මහරගම පිහිටුවන

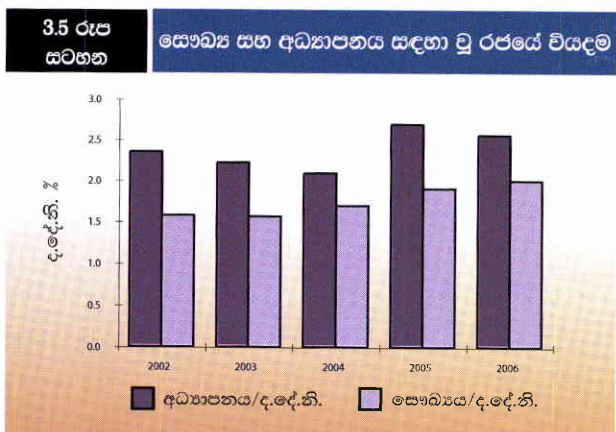
3.8 සංඛ්‍යා සටහන		සෞඛ්‍ය සේවයේ මූලික ලක්ෂණ	
ශීර්ෂය	2005	2006(අ)	
රාජ්‍ය අංශය			
රෝහල් සංඛ්‍යාව (බටහිර වෛද්‍ය සේවය)	606	606	
ඇඳුන් සංඛ්‍යාව	61,937	61,835	
මධ්‍යම බෙහෙත් ශාලා	397	397	
වෛද්‍යවරුන් සංඛ්‍යාව	9,070	9,648	
සහකාර වෛද්‍යවරුන් සංඛ්‍යාව	1,260	1,245	
හෙද සේවක සංඛ්‍යාව	20,332	20,549	
උපස්ථායක සංඛ්‍යාව	6,701	7,091	
පෞද්ගලික අංශය			
රෝහල් සංඛ්‍යාව (බටහිර වෛද්‍ය සේවය)	190	195	
ඇඳුන් සංඛ්‍යාව	9,000	෭,෭෩෦	
ආයුර්වේද වෛද්‍යවරුන් සංඛ්‍යාව (ආ)	17,503	18,503	
මුළු රාජ්‍ය සෞඛ්‍ය වියදම (රු. බිලියන)	44.9	58.0	
වර්තන වියදම (රු. බිලියන)	34.1	44.1	
ප්‍රාග්ධන වියදම (රු. බිලියන)	10.7	14.0	
(අ) නාවකාලික		මූලාශ්‍රය : සෞඛ්‍ය ආරක්ෂණ හා	
(ආ) ආයුර්වේද කොමසාරිස් දෙපාර්තමේන්තුවේ		පෝෂණ අමාත්‍යාංශය	
ලියාපදිංචි වී ඇති ආයුර්වේද වෛද්‍යවරුන්		ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව	

ලදී. පශ්චාත් සුනාමි නැවත ඉදිකිරීම් වැඩසටහන් යටතේ සංවර්ධනය සඳහා සෞඛ්‍ය ව්‍යාපෘති 285 ක් හඳුනාගෙන තිබේ. 2006 අවසානය වන විට ව්‍යාපෘති 97 ක් සම්පූර්ණ කර තිබිණි. 2007 අයවැය යටතේ වතු අංශයේ සියලුම සෞඛ්‍ය මධ්‍යස්ථාන විශේෂ ව්‍යාපෘතියක් වශයෙන් දියුණු කිරීමට යෝජනා කර ඇත. සුව උදාන වැඩ සටහන යටතේ ජංගම සෞඛ්‍ය සායන මෙන්ම සෞඛ්‍ය ප්‍රවර්ධන සහ අධ්‍යාපන වැඩසටහන් ප්‍රාදේශීය කොට්ඨාස මට්ටමෙන් පවත්වන ලදී. තව ද ග්‍රාමීය ප්‍රදේශවල පවතින රෝහල් 17 ක් වැඩි දියුණු කිරීමට ද පියවර ගෙන ඇත.

අධ්‍යාපනය

නිරසාර ඉහළ ආර්ථික වර්ධනයක් හා සංවර්ධනයක් ළඟාකර ගැනීම සඳහා නව දැනුම පිළිබඳ මං සෙවීමට හා ශ්‍රම වෙළෙඳපොළේ ගතික අවශ්‍යතා සමග එය ගැළපීම පිණිස දියුණු අධ්‍යාපන පද්ධතියක් තිබීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. රටේ අධ්‍යාපන පද්ධතිය ප්‍රධාන වශයෙන් සාමාන්‍ය අධ්‍යාපනය, වෘත්තීය අධ්‍යාපනය හා විශ්ව විද්‍යාල අධ්‍යාපනය යන අංශවලින් සමන්විත වේ. ශ්‍රී ලංකාව සාමාන්‍ය අධ්‍යාපනය ලබාදීම අතින් විශිෂ්ටත්වයට පත්ව සිටිය ද අනෙක් අංශ දෙකෙහි ප්‍රගතිය ප්‍රමාණවත් නැත. අධ්‍යාපන පද්ධතිය හා සම්බන්ධ ගැටලු ප්‍රධාන වශයෙන් සමානාත්මතාව, ගුණාත්මකභාවය, කාර්යක්ෂමතාවය සහ ඵලදායිතාවය හා සම්බන්ධ වේ. දස අවුරුදු දැක්ම මෙම ගැටලු විසඳීම සඳහා අවධානය යොමු කර ඇති අතර, ශිෂ්‍ය ආර්ථික වර්ධනයක් හා සංවර්ධනයක් සඳහා අවශ්‍ය තාක්ෂණ කුසලතා ප්‍රවර්ධනය කිරීමට උචිත අධ්‍යාපන පද්ධතියක් වෙත යොමු වීමට සැලසුම් කර ඇත. එමගින් සාමය හා සමාදානය පිරි ජීවිතයක් ගත කිරීමට

පුද්ගලයකුට අවශ්‍ය දැනුම, වටිනාකම් සහ ආකල්ප ප්‍රවර්ධනය අරමුණු කරන අතර, මිනිසුන්ගේ බුද්ධිය හා කුසලතා මට්ටම ඉහළ නැංවීමට ද අපේක්ෂා කෙරේ.

සාමාන්‍ය අධ්‍යාපනයේ ප්‍රාදේශීය විෂමතාවය අඩු කිරීමට ක්‍රියාමාර්ග කිහිපයක් ම ගෙන තිබේ. යටිතල පහසුකම්වලට අමතරව, සුදුසුකම්ලත් සහ කුසලතා පූර්ණ ගුරුවරුන්ගේ සැලකිය යුතු හිඟයක් ග්‍රාමීය පාසල්වල පවතී. මෙම ගැටළුවට පිළියමක් ලෙස පාසල් මට්ටමෙන් ගුරුවරුන් බඳවා ගැනීමට ප්‍රතිපත්තිය තීරණයක් ගෙන තිබේ. දුෂ්කර ප්‍රදේශවල පාසල්වල පවතින ගුරු හිඟයට පිළියමක් ලෙස රටේ තෝරාගත් ප්‍රදේශ 25 ක ගුරු ගම්මාන ඇති කිරීමට ද පියවර ගෙන තිබේ. අලුතින් බඳවාගත් උපාධිධාරීන් සඳහා දේශීය විශ්වවිද්‍යාලවල ක්‍රෙමාසික ගුරු අධ්‍යාපන සහතික පත්‍ර පාඨමාලාවක් ආරම්භ කර ඇත. 2007 සිට උපාධි පාඨමාලා සහ අනෙකුත් සහතික පත්‍ර පාඨමාලා පවත්වන ඉංග්‍රීසි සඳහා විශේෂිත මධ්‍යස්ථානයක් ලෙස ජේරාදෙණිය ගුරු විද්‍යාලය වැඩි දියුණු කිරීමට ද පියවර ගෙන තිබේ. ඉසුරු පාසල් සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය යටතේ ග්‍රාමීය පාසල් 325 ක් සංවර්ධනය කිරීම සඳහා ද පියවර ගෙන තිබේ.

රජය ග්‍රාමීය හා අර්ධ නාගරික පාසල්වල යටිතල පහසුකම් වැඩි දියුණු කිරීම අඛණ්ඩව සිදු කළේය. ලෝක බැංකුවේ ණය ආධාර සහිතව මූලික හා ද්විතීයික අධ්‍යාපනය සඳහා ප්‍රවේශවීමේ හැකියාව ප්‍රවර්ධනය, අධ්‍යාපනයේ ගුණාත්මකභාවය වර්ධනය, අධ්‍යාපන පද්ධතිය තුළ සම්පත් වෙන් කිරීමේ හා බෙදාහැරීමේ කාර්යක්ෂමතාව සහ සමානාත්මතාව ඉහළ නැංවීම, මධ්‍යම හා පළාත් මට්ටමේ අධ්‍යාපන ආයතනවල ආයතනික හැකියාවන් සහ රාජ්‍ය තාන්ත්‍රිකභාවය වර්ධනය කිරීම අරමුණු කරගෙන 2006-2010 කාල පරිච්ඡේදය ආවරණය වන පරිදි අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍ර සංවර්ධන වැඩසටහන ආරම්භ කරන ලදී. තව ද, අවශ්‍ය පහසුකම් සහිතව රට පුරා ජාතික පාසල් 326 ක් සංවර්ධනය කිරීම සඳහා ද පියවර ගෙන තිබේ.

උසස් අධ්‍යාපනය සම්බන්ධයෙන් සලකා බැලීමේ දී ඉල්ලුම හා සැපයුම අතර මෙන්ම ගුණාත්මකභාවය

හා අදාළත්වය අතර සැලකිය යුතු පරතරයක් අඛණ්ඩව පවතී. රජය මගින් පාලනය වන සමස්ත විශ්වවිද්‍යාල පද්ධතියේ ධාරිතාව ඉතා සීමිත වන අතර, සුදුකම්ලත් සිසුන් ඇතුළත් කර ගැනීම වැඩි කිරීම සඳහා තාර්කික වැඩසටහනක් ද දක්නට නොමැත. 2006 දී, සිසුන් 118,770 ක් විශ්වවිද්‍යාල ප්‍රවේශය සඳහා සුදුසුකම් ලැබූව ද, විශ්ව විද්‍යාලවලට ඇතුළත් කර ගනු ලැබූයේ 16,622 ක් (සියයට 14) පමණි. රාජ්‍ය අංශය තුළ විධිමත් රැකියා අවස්ථා අපේක්ෂා කරන රැකියා විරහිත උපාධිධාරීන්ගේ සංඛ්‍යාව ඉහළ යෑමෙන් ඉගැන්වීම් වැඩසටහන් සහ ශ්‍රම වෙළෙඳපොළ අවශ්‍යතා අතර පවතින නොගැලපීම පෙන්වුම් කරයි. උසස් අධ්‍යාපන ප්‍රවේශය සඳහා පවතින සීමා හේතුවෙන් විශාල සිසුන් පිරිසක් විදේශීය විශ්වවිද්‍යාලවලට ඇතුළත්වීමට උත්සාහ කරන අතර, විදේශීය උසස් අධ්‍යාපන ආයතන හා සම්බන්ධ වී සිටින විවිධ දේශීය ආයතන සිය පාඨමාලා සඳහා සිසුන් ආකර්ෂණය කර ගැනීමට යොමු වී සිටී. මෙය අධ්‍යාපනය සඳහා වාර්ෂිකව සැලකිය යුතු විදේශ විනිමය ප්‍රමාණයක් රටෙන් පිටතට ගලා යෑමට ද හේතු වේ. එම නිසා රට තුළ විශ්වවිද්‍යාල අධ්‍යාපනය සඳහා ප්‍රවේශය පුළුල් කිරීම පිණිස උපාධි පිරිනමන රාජ්‍ය නොවන උසස් අධ්‍යාපන ආයතන පිළිගැනීමටත් අපේක්ෂිත ප්‍රමිතිය පවත්වාගෙන යෑම සඳහා ශක්තිමත් නියාමන හා අධීක්ෂණ ක්‍රමයක් ස්ථාපිත කිරීමටත් කඩිනම් පියවර ගැනීම අවශ්‍ය වේ.

යම් සීමාකම් පැවතියද, උසස් අධ්‍යාපන පාඨමාලා සඳහා ඇති ඉල්ලුම සපුරාලීම සඳහා සමහර විශ්ව විද්‍යාල නව අධ්‍යාපනික වැඩසටහන් කිහිපයක් හඳුන්වා දී තිබේ. දිගු කාලීන අවශ්‍යතාවයක් සපුරාලමින් හෙද, භෞත විකිත්සක, රසායනාගාර විද්‍යාව යන අංශ වලින් සමන්විත නව අතුරු වෛද්‍ය පීඨයක් ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලයේ ස්ථාපිත කරන ලදී. 2006 දී ශ්‍රී ලංකා රජරට විශ්වවිද්‍යාලය ද වෛද්‍ය සහ අතුරු වෛද්‍ය පීඨයක් ස්ථාපිත කළේය. සබරගමුව විශ්වවිද්‍යාලය සංචාරක කළමනාකරණ අංශයක් ස්ථාපිත කළේය. නැගෙනහිර විශ්වවිද්‍යාලය සහ යාපනය විශ්වවිද්‍යාලය ද නව පාඨමාලා හඳුන්වා දී තිබේ. කෙසේ වුව ද, විශ්ව විද්‍යාලවල මූලික උපාධි පාඨමාලා මෙහෙයවීම සම්පූර්ණයෙන් ම රජයේ අරමුදල් මත යැපෙන බැවින් පවතින සීමිත මූල්‍ය හා අනෙකුත් සම්පත්, අවශ්‍ය මට්ටම දක්වා පාඨමාලා ප්‍රසාරණය කිරීමේ හැකියාව හා වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා බාධාවක් වී තිබේ. කෙසේ වුව ද, මෙවැනි පාඨමාලා මෙහෙයවීම සඳහා වැයවන පිරිවැයෙන් කොටසක් දැරීමට පුද්ගලයන්ගේ ඇති කැමැත්ත පෙන්වුම් කරමින් තෘතීය අධ්‍යාපනය තුළින් ලැබෙන සමාජ ප්‍රතිලාභ අනුපාතයට වඩා පෞද්ගලික ප්‍රතිලාභ අනුපාතය වැඩි බව විවිධ අධ්‍යයන මගින් පෙන්වා දී ඇත. මේ නිසා, අඩු ආදායම්ලාභී කණ්ඩායම්වලට මෙම පාඨමාලා සඳහා ඇතුළත්වීමට උපකාර වන අතර, අධ්‍යාපනයේ ගුණාත්මකභාවය පවත්වාගෙන යෑමට සහ අයවැය මත ඇති බර අඩු කිරීමට සහය වෙමින් වියදම් දැරිය හැකි පුද්ගලයන් සඳහා ගාස්තු ගෙවන පාඨමාලා මෙහෙයවීම කළ හැකිය.

3 ආර්ථික සහ සමාජ යටිතල පහසුකම්

3

ආර්ථික සහ සමාජ යටිතල පහසුකම්

තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණය වර්ධනය වීමත් සමග ලොව පුරා දුරස්ථ අධ්‍යාපනය ප්‍රචලිත වෙමින් පවතී. රටේ උසස් අධ්‍යාපනය සඳහා ප්‍රවේශවීමේ හැකියාවේ දැඩි උනන්දුවක් පවතින අවස්ථාවක අවශ්‍ය ශ්‍රම බලය සැපයීම සඳහා ශීඝ්‍රයෙන් වර්ධනය වන තොරතුරු සන්නිවේදන තාක්ෂණ පහසුකම් භාවිතයෙන් විකල්ප උසස් අධ්‍යාපන අවස්ථා සොයා බැලීම අවශ්‍යය. ඉදිරි වසර 3-4 තුළ තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ අංශයට වෘත්තීයයන් 5,000 ක් පමණ අවශ්‍ය බව වාර්තා වී ඇත. මේ අනුව, කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලයේ පරිගණක මධ්‍යස්ථානය සහ ශ්‍රී ලංකා තොරතුරු තාක්ෂණ ආයතනය, තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණය පිළිබඳව සිසුන් පුහුණු කිරීමට අභ්‍යන්තර හා බාහිර පාඨමාලා කීපයක් ආරම්භ කර ඇත. තොරතුරු තාක්ෂණ වෘත්තීයයන් බිහි කිරීම සඳහා මොරටුව විශ්ව විද්‍යාලය නව විද්‍යුත් අධ්‍යාපන පාඨමාලාවක් 2007 දී ආරම්භ කිරීමට ද සැලසුම් කර ඇත.

වෘත්තීය හා තාක්ෂණික පුහුණුව ලබාදීමේ රාජ්‍ය හා පෞද්ගලික ආයතන කිහිපයක් සම්බන්ධ වී සිටී. ගණකාධිකරණය, නීතිය, කළමනාකරණය, අලෙවිකරණය, බැංකු කටයුතු ආදී ක්ෂේත්‍රවල වෘත්තීය පුහුණු කිරීම් ජාත්‍යන්තරව පිළිගත් ස්වාධීන ආයතන විසින් සපයනු ලබයි. කාර්මික අධ්‍යාපන හා පුහුණු දෙපාර්තමේන්තුව, ශ්‍රී ලංකා වෘත්තීය පුහුණු අධිකාරිය, ජාතික ආධුනිකත්ව සහ කාර්මික පුහුණු කිරීමේ අධිකාරිය සහ ජාතික කාර්මික අධ්‍යාපන ආයතනය වැනි රාජ්‍ය ආයතන, තෘතීයික හා වෘත්තීය පුහුණු අධ්‍යාපන කොමිසම සහ වෘත්තීය පුහුණු හා කුසලතා සංවර්ධන අමාත්‍යාංශයේ මඟ පෙන්වීම යටතේ කාර්මික හා වෘත්තීය අධ්‍යාපනය සැපයීමෙහි නිරතව සිටී. 2006 දී මෙම ආයතන එක්ව පුද්ගලයන් 61,112 කට පුහුණුව ලබා දී තිබේ.

නිවාස හා නාගරික සංවර්ධනය

ජනගහන වර්ධනය සහ නාගරීකරණය සමග නිවාස හා නාගරික යටිතල පහසුකම් සඳහා ඉල්ලුම ශීඝ්‍රයෙන් ඉහළ යමින් පවතී. ජනගහනය වාර්ෂිකව සියයට 1.1 කින් වර්ධනය වන අතර, නාගරික ජනගහනය සියයට 3 ක ඉහළ අගයකින් වර්ධනය වෙමින් පවතී. 2016 වන විට මුළු ජනගහනයෙන් අඩක් පමණ ම නාගරික ප්‍රදේශවල ජීවත්වනු ඇතැයි පවතින ප්‍රවණතාවය මත පෙනීයන අතර, එමගින් නාගරික යටිතල පහසුකම්වල ශීඝ්‍ර සංවර්ධනයක අවශ්‍යතාවය පෙන්වා දෙයි. ශ්‍රී ලංකාවේ නව නිවාස සඳහා වාර්ෂික ඉල්ලුම 100,000 ක් පමණ වන බව ඇස්තමේන්තු කර ඇත. ඊට අමතරව, නිවාස 350,000 ක හිඟයක් පවතින බව ද ඇස්තමේන්තු කර ඇත. නවද, පවතින නිවාසවලින් සියයට 30 ක් පමණ (දශ ලක්ෂ 1.3 පමණ) අර්ධ ස්ථිර හෝ තාවකාලික නිවාස වන අතර ඒවාට සැලකිය යුතු වැඩි දියුණුකිරීම් අවශ්‍ය වේ. සුනාමි ව්‍යසනය හේතුවෙන් විනාශ වූ හෝ අලාභ හානි වූ 114,000 ක්

3.9 සංඛ්‍යා සටහන සාමාන්‍ය හා විශ්වවිද්‍යාල අධ්‍යාපනයේ මූලික ලක්ෂණ

ශීර්ෂය	2005	2006(අ)
සාමාන්‍ය අධ්‍යාපනය		
1. මුළු පාසල් සංඛ්‍යාව	10,461	10,455
රජයේ මුළු පාසල් සංඛ්‍යාව	9,723	9,709
ඉන්: ජාතික පාසල් සංඛ්‍යාව	324	324
වෙනත් පාසල්	738	746
පෞද්ගලික	85	93
පිරිවෙන්	653	653
2. මුළු ශිෂ්‍ය සංඛ්‍යාව ('000)	4,104	3,999
3. නව ඇතුළත් කර ගැනීම් ('000) (ආ)	319	328
4. මුළු ගුරුවරු සංඛ්‍යාව ('000)	200	216
5. ශිෂ්‍ය/ගුරු අනුපාතය (රජයේ පාසල්)	21	19
6. අධ්‍යාපනය සඳහා වූ රජයේ මුළු වියදම (රු. බිලියන) (ඇ)	63.6	78.3
වර්තන	50.7	61.1
ප්‍රාග්ධන	12.9	17.2
විශ්වවිද්‍යාල අධ්‍යාපනය		
1. විශ්වවිද්‍යාල සංඛ්‍යාව	15	15
2. ශිෂ්‍ය සංඛ්‍යාව (ඉ)	66,386	65,206
3. කම්කාරවරුන්ගේ සංඛ්‍යාව (ඉ)	3,875	4,016
4. උපාධිලත් සංඛ්‍යාව	7,154	෭,෭෩෦
කලා සහ සෞන්දර්ය අධ්‍යයන	1,652	෭,෭෩෦
වාණිජ සහ කළමනාකරණ අධ්‍යයන	1,436	෭,෭෩෦
නීතිය	345	෭,෭෩෦
ඉංජිනේරු විද්‍යා	755	෭,෭෩෦
වෛද්‍ය විද්‍යා	805	෭,෭෩෦
විද්‍යා	1,250	෭,෭෩෦
අනෙකුත්	911	෭,෭෩෦
5. ප්‍රථම උපාධිය සඳහා නව ඇතුළත්වීම්	14,520	16,622
(අ) තාවකාලික	මූලයන් : අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය	
(ආ) රජයේ පාසල් සඳහා පමණි.	විශ්වවිද්‍යාල ප්‍රතිපාදන කොමිසම	
(ඇ) රජයෙන් වැටුප් නොලබන ගුරුවරුන් ද ඇතුළත් ය.	ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව	
(ඈ) උසස් අධ්‍යාපනය සඳහා වූ රජයේ වියදම් ද ඇතුළත් ය.		
(ඉ) විවෘත විශ්වවිද්‍යාලයේ ශිෂ්‍ය සංඛ්‍යාව ඇතුළත් නැත		

පමණ නිවාසවලින් 2006 අවසානය වන විට 61,000 ක් තනා නිම කර ඇති අතර, අනෙකුත් නිවාස ඉදිවෙමින් පවතී.

දස අවුරුදු දැක්මේ දක්වා ඇති පරිදි දිගුකාලීන නිවාස සංවර්ධන ප්‍රතිපත්තිය දැනට ඇති නිවාස හිඟය මෙන්ම වර්ධනය වෙමින් පවතින නිවාස ඉල්ලුම ද සපුරා ගැනීම සඳහා අවධානය යොමු කරයි. නිවාස ප්‍රතිපත්තිය මගින් ජනගහන සනත්වය, ඉඩම්වල යෝග්‍යතාව සහ පරිසර නිරසාරත්වය සැලකිල්ලට ගෙන මිනිස් ජනාවාස පිහිටුවීම සහතික කිරීම ද අරමුණු කෙරේ. ඉහළ හා මධ්‍යම ජනගහන සනත්ව ඇති ප්‍රදේශවල සිරස් සංවර්ධන ප්‍රවේශයන් දිරි ගැන්වීම, හැකි සෑම විට ම සහභාගීත්ව ප්‍රවේශයන් අනුගමනය කිරීම, ප්‍රාථමික හා ද්විතීයික උකස් ණය පහසුකම් සමග නිවාස මූල්‍ය වෙළෙඳපොළ සංවර්ධනය කිරීම සහ සහ අඩු ආදායම්ලාභීන්ට රජයේ සහාය ලබාදීම ද නිවාස ප්‍රතිපත්තියේ අඩංගු වේ. පෞද්ගලික නිවාස ඉදිකිරීම්වලට අමතර ව, 2016 දක්වා කාලය තුළ රාජ්‍ය සහයෝගීත්වය සහිත වැඩසටහන් සහ පෞද්ගලික ආයෝජකයන්ගේ

මැදිහත්වීම යටතේ නිවාස ඒකක 645,000 ක් සැපයීමට අපේක්ෂා කරයි.

රාජ්‍ය ආයතන කිහිපයක් ඉලක්කගත පුද්ගලයන් සඳහා නිවාස ඉදි කිරීමට පහසුකම් සලසයි. විශේෂයෙන්ම අඩු ආදායම්ලාභීන් ඉලක්ක කරගෙන නිවාස වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කරන රාජ්‍ය අංශයේ ප්‍රධාන ආයතනය වන ජාතික නිවාස සංවර්ධන අධිකාරිය (ජා.නි.සං.අ.) නව නිවාස වැඩසටහන් කිහිපයක් හඳුන්වා දී තිබේ. 2006 දී විවිධ නිවාස සංවර්ධන වැඩසටහන් යටතේ ජා.නි.සං.අ. නිවාස ඒකක 46,021 ක් ඉදිකර ඇත. සීමාසහිත රියල් එස්ටේට් එක්ස්චේන්ජ් (පෞද්ගලික) සමාගම ඉදිරි වසර 10 තුළදී නාගරික ප්‍රදේශවල පැල්පත්වාසීන් 66,000 කට පමණ වඩාත් හොඳ නිවාස සහ වෙනත් යටිතල පහසුකම් සැපයීම මගින් ඔවුන්ගේ ජීවන තත්ත්වය ඉහළ නැංවීමට සැලසුම් කර ඇත. 2006 දී මෙම සමාගම විසින් නිවාස 910 ක ඉදිකිරීම් ආරම්භ කර ඇත. පැල්පත්වාසීන් සඳහා වඩාත් හොඳ නිවාස පහසුකම් සලසමින් මේ දක්වා ඉඩම් පර්චස් 666 ක් වෙනත් සංවර්ධන කටයුතු සඳහා මුදාගෙන ඇත.

පෞද්ගලික අංශය නිවාස ඉදි කිරීම් අංශයේ ප්‍රධාන කාර්ය භාරයක් ඉටු කරයි. දේපළ සංවර්ධන සමාගම් විසින් තවදුරටත් නිවාස ඉදිකිරීම් ලාභදායී ආයෝජනයන් බවට පත්ව ඇත. බොහෝවිට ආයෝජන මණ්ඩලය යටතේ විවිධ සෘජු හා වක්‍ර දිරි ගැන්වීම් සහ දේපළ වෙළෙඳාම් අංශයේ ආයෝජනය සඳහා විදේශගත ශ්‍රී ලාංකිකයන්ගේ කැමැත්ත ඉහළ යාම සමග තවදුරටත් නිවාස ඉදිකිරීම ඉහළ යාමේ ප්‍රවණතාවයක් පවතී. 2006 දී පෞද්ගලික නිවාස ගොඩනැංවීම් සඳහා මූල්‍ය ආයතන විසින් ලබා දුන් නිවාස ණය ද ඉහළ ගියේය. 2006 දී ප්‍රධාන වාණිජ බැංකු විසින් රුපියල් දශ ලක්ෂ 34,227 ක වටිනාකමින් යුතු නිවාස ණය පහසුකම් 97,983 ක් ප්‍රදානය කර ඇත. රාජ්‍ය උකස් හා ආයෝජන බැංකුව, නිවාස සංවර්ධන මූල්‍ය සංස්ථා බැංකුව සහ ජාතික ඉතිරි කිරීමේ බැංකුව යන බැංකු විසින් 2005 දී ප්‍රදානය කළ 22,501 ක නිවාස

ණය ප්‍රමාණය හා සැසඳීමේ දී 2006 දී රුපියල් දශ ලක්ෂ 12,187 ක වටිනාකමෙන් යුතු නිවාස ණය 35,137 ක් ප්‍රදානය කර ඇත.

නිවාස අංශයේ ශීඝ්‍ර වර්ධනයට බාධා පමුණුවන අභියෝග කිහිපයක් දක්නට ඇත. නාගරික ප්‍රදේශවල ඉඩම්වල මිල අධික වීම, ප්‍රාථමික උකස් කිරීම් වළක්වමින් ඉඩම් හිමිකාරත්වයේ ගැටලු පැවතීම, මූල්‍ය ආයතනයන්හි ණය දීම සඳහා දිගුකාලීන අරමුදල්වල හිඟබව, ද්විතියික උකස් වෙළෙඳපොළක් නොතිබීම, ඉදිකිරීම් අංශය තුළ පුහුණු ශ්‍රමිකයන්ගේ හිඟය සහ ගොඩනැගිලි ද්‍රව්‍යවල මිල ඉහළ යාම ප්‍රධාන අභියෝග වශයෙන් පවතී.

සමාජ ආරක්ෂණ වැඩසටහන්

ශ්‍රී ලංකාව, දකුණු ආසියානු කලාපයේ විශාලතම සමාජ ආරක්ෂණ ආවරණයක් සහිත රටකි. දිළිඳු සහන වැඩ සටහන ශ්‍රී ලංකාවේ සමස්ත සමාජ ආරක්ෂණ පද්ධතිය තුළ වැදගත් තැනක් හිමිකර ගනී. දිළිඳු සහන වැඩසටහනේ මූලික අරමුණ වන්නේ දරිද්‍රතාවයට මුහුණදී ඇති අඩු ආදායම්ලාභී පවුල්වලට උපකාර කිරීමයි. තම ජීවන මට්ටම පවත්වාගෙන යාමට උපකාරී වෙමින් දරිද්‍රතාවයෙන් අන්තීදීම සඳහා දිළිඳු ජනතාවට උපකාරී වීම පිණිස රජය ක්‍රියාත්මක කරන ප්‍රධාන සමාජ ආරක්ෂණ වැඩසටහන සමෘද්ධි වැඩසටහනයි.

2006 වසරේ දී සමෘද්ධි වැඩසටහන තවදුරටත් ශක්තිමත් කරන ලදී. දරිද්‍රතාවය පිටුදැකීමේ ව්‍යාපෘති සඳහා වන විශාලතම ප්‍රාග්ධන වෙන් කිරීම 2006 දී උපයෝජනය විය. සමෘද්ධි ප්‍රතිලාභීන්ට දරිද්‍රතාවයෙන් සහ අඩු ජීවන මට්ටමෙන් අන්තීදීමට ශ්‍රී ලංකා සමෘද්ධි අධිකාරිය (ශ්‍රී.ලං.ස.අ.) විසින් වසර පුරා විවිධ ආදායම් උත්පාදන වැඩසටහන්, ප්‍රජා සංවර්ධන වැඩසටහන් මෙන්ම නිෂ්පාදන ධාරිතාව වැඩි දියුණු කිරීමේ වැඩසටහන් ද

3.10 සංඛ්‍යා සටහන **සමෘද්ධි සුභසාධන වැඩසටහන**
සහනාධාරලාභී පවුල් සංඛ්‍යාව සහ ප්‍රදානයන්හි වටිනාකම 2005 - 2006

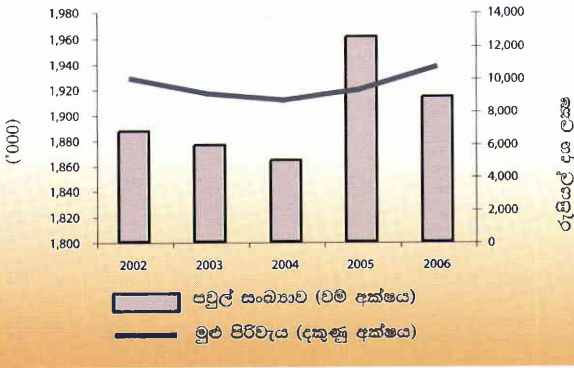
එක් පවුලකට ප්‍රදානය කළ මුදල් ප්‍රමාණය (රුපියල්)	2005		2006(අ)	
	පවුල් සංඛ්‍යාව	වටිනාකම රු. දශලක්ෂ	පවුල් සංඛ්‍යාව	වටිනාකම රු. දශලක්ෂ
සමෘද්ධි සහනාධාර වැඩසටහන				
රු. 1,000 (2006 දී 1000-1500)	7,115	85	7,902	106
රු. 600 (2006 දී 600-1000)	655,092	4,717	645,354	5,517
රු. 400 (2006 දී 400-600)	330,725	1,587	449,646	2,407
රු. 350 (2006 දී 350-400)	347,323	1,459	308,866	1,324
රු. 250 (2006 දී 250-350)	267,843	804	180,550	542
රු. 140 (2006 දී 55-250)	352,566	592	321,250	690
එකතුව	1,960,664	9,244	1,913,568	10,586
පෝෂණ දීමනා වැඩසටහන රු. 200 (2004 ජුනි මස සිට)	112,960	271	119,184	148

(අ) තාවකාලික

මූලය : සමෘද්ධි කොමසාරිස් ජනරාල් දෙපාර්තමේන්තුව
ශ්‍රී ලංකා සමෘද්ධි අධිකාරිය

3.6 රුප සටහන

සමෘද්ධි ප්‍රතිලාභීන් හා පිරිවැය

දියත් කරනු ලැබීය. සුළු පරිමාණ ව්‍යවසායයන් මූල්‍යනායකීර්ම සඳහා ජනප්‍රිය වැඩසටහන යටතේ රුපියල් දශ ලක්ෂ 1,369 ක වටිනාකමින් යුත් ණය පහසුකම් 97,068 ක් නිකුත් කරන ලදී. 2006 වසරේ දී ශ්‍රී ලං.ස.අ. මගින් ග්‍රාමීය ප්‍රදේශවල යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීමේ අරමුණින්, ගම්පුදුණු වැඩසටහන, ප්‍රතිලාභීන්ගේ නිවාස ගැටලු විසඳීම සඳහා, දිරිය පියස වැඩ සටහන ප්‍රතිලාභීන්ගේ ආදායම් මට්ටම ඉහළ නැංවීම සඳහා කෘෂිකාර්මික සංවර්ධන වැඩසටහන යනාදී වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කරන ලදී.

2006 දී සමෘද්ධි වැඩ සටහන යටතේ ලබාදෙන සෘජු ප්‍රතිලාභ වැඩ කෙරුණි. සමෘද්ධි ප්‍රතිලාභීන්ට ලබාදෙන මූල්‍ය දීමනා 2006 දී සියයට 50 කින් වැඩි කරන ලදී. ගර්භණී කාන්තාවන් සඳහා ලබාදෙන පෝෂණ පැසෙහි වටිනාකම රුපියල් 500 දක්වා ඉහළ නැංවූ අතර වයස අවුරුදු 2 සිට 5 දක්වා ළමුන්ට දෛනිකව නැවුම් කිරි චීදුරුවක් ලබාදීම මගින් සමෘද්ධි සහ සෙසු අඩු ප්‍රතිලාභ ලබන පවුල්වල දරුවන්ගේ පෝෂණය ඉහළ නැංවීම සඳහා පෝෂණ වැඩසටහනක් දියත් කෙරුණි.

ආර්ථික සංවර්ධනය සඳහා තම ආයතනවලට ලබා දීමට හැකිවන පරිදි දිළිඳුන් සවිබල ගැන්වීම අරමුණු කොටගෙන, සමාජ ආරක්ෂණ වැඩසටහන් තවදුරටත් ඉලක්කගත කිරීම අවශ්‍යය. රටේ දරිද්‍රතා මට්ටම සියයට 23 ක් වුවද, සමෘද්ධි ප්‍රතිලාභ ජනගහනයන් ආසන්න වශයෙන් සියයට 46 ක් භුක්ති විඳින බව විවිධ අධ්‍යයන පෙන්වා දෙයි. මෙය සමෘද්ධි ප්‍රතිලාභ ඉලක්කගත කිරීම ශක්තිමත් කිරීමේ අවශ්‍යතාවය ඉස්මතු කරවයි. සහනාධාර ක්‍රමයට නව ප්‍රතිලාභීන් ඇතුල්වීමේ හා පිටවීමේ යාන්ත්‍රණයක් පිහිටුවීම, මානව ප්‍රාග්ධනය සංවර්ධනය කිරීම ශක්තිමත් කිරීම, නිපුණතා ප්‍රවර්ධනය සහ ක්‍ෂුද්‍ර මූල්‍ය පහසුකම් සඳහා ප්‍රවේශය ඇති කිරීම මගින් සවිබල ගැන්වීමේ වැඩසටහන් ශක්තිමත් කළ හැකිය. එලදායී ලෙස සහන, පුනරුත්ථාපන සහ නැවත ගොඩනැංවීමේ සේවා සැපයීම මගින් ගැටුම් වලින් හානියට පත් වූ ප්‍රදේශවල ජනතාවට තවදුරටත් සහන සැලසිය යුතුව ඇත.

පරිසරය

පරිසරය ආරක්ෂා කිරීම සහතික කිරීමක් සිදු නොකොට සංවර්ධන ඉලක්කයන් කරා ළඟාවීමෙන් අපේක්ෂා නොකළ පරිසර විනාශයන්ට රට නිරාවරණයවීමක් සිදු වේ. එමනිසා, සංවර්ධන ක්‍රියාදාමය නිරතුරුවම පරිසරය සුරකින සහ ශීඝ්‍ර ආර්ථික සංවර්ධන සහ ස්වාභාවික සම්පත් අතර තුලනයක් පවත්වාගෙන යාම අරමුණු කොටගත් වැඩසටහන් සමග ගමන් කළ යුතුය. දස අවුරුදු දැක්ම පරිසරය සුරැකීමට ඉහළ ප්‍රමුඛත්වයක් දී ඇති අතර වන සම්පත්, වන ජීවීන් සහ ජෛව විවිධත්වය, ජල සම්පත්, ඛනිජ සම්පත්, වායු සම්පත්, භූමි සම්පත්, අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය සහ සමුද්‍ර දූෂණය වැළැක්වීම යන අංශ ආවරණය කරන ප්‍රතිපත්තිමය රාමුවක් අවධාරණය කර ඇත.

2006 දී පරිසර හා ස්වාභාවික සම්පත් අමාත්‍යාංශය (ප.ස.ස.අ.) නව පරිසර ප්‍රතිපත්ති කිහිපයක් හඳුන්වා දුන් අතර පරිසර ව්‍යාපෘති කිහිපයක් ද ක්‍රියාත්මක කළේය. ශාඛ හා වන සත්ත්ව ආරක්ෂක ආඥා පනත සහ ජාතික පරිසර පනත යටතේ ප.ස.ස.අ. නව රෙගුලාසි නිකුත් කළේය. මෙම රෙගුලාසි මගින් මැණික් සහ වැලි ගවේෂණය, කැනීම් සහ හැරීම සඳහා යන්ත්‍ර සූත්‍ර භාවිතය තහනම් කිරීම, දළ බැවුම් සහිත ප්‍රදේශවල කෙටිකාලීන හෝ වගා කිරීම තහනම් කිරීම ආදිය ආවරණය කෙරුණි. මේ අතර ජාතික පවිත්‍ර නිෂ්පාදන ප්‍රතිපත්තිය සහ උපාය මාර්ග සඳහා අමාත්‍ය මණ්ඩල අනුමැතිය ලැබිණි.

ජාතික පරිසර පනත යටතේ 2006 වසරේ දී ආඥා කිහිපයක් නිකුත් කරනු ලැබීය. මයික්‍රෝන 20 හෝ ඊට අඩු ඝනකමින් යුතු පොලිතින් නිෂ්පාදනය තහනම් කිරීම හෝ මයික්‍රෝන 20 ට හෝ ඊට අඩු ඝනකමින් යුතු පොලිතින් භාවිතා කිරීම තහනම් කිරීම සඳහා මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය මගින් ගැසට් නිවේදනයක් නිකුත් කළේය.

ප.ස.ස.අ. විසින් පරිසර ව්‍යාපෘති කිහිපයක් ක්‍රියාත්මක කළේය. පාරිසරික තීරණ ගැනීමේ ක්‍රියාවලියේ යෙදී සිටින ආයතනවල ධාරිතාවය ශක්තිමත් කිරීමේ අරමුණින් ජාතික ධරණීය සංවර්ධන උපාය මාර්ගයන් (NSDS) පිළියෙල කරන ලද අතර ධරණීය සංවර්ධනය සඳහා ජාතික සභාවක් ද පිහිටුවීය. පරිසර කළමනාකරණය සඳහා අවශ්‍ය මූල්‍යමය සම්පත් ලබා ගැනීම සඳහා වෙළෙඳපොළ පදනම් කරගත් උපකරණ (MBIS) හඳුන්වාදීම සඳහා එක්සත් ජාතීන්ගේ පරිසර වැඩසටහනේ (UNEP) ආධාර යටතේ ව්‍යාපෘතියක් ආරම්භ කරන ලදී. පළාත් පාලන ආයතන සඳහා කසල බැහැර කිරීමට සහායවීම අරමුණු කොටගෙන නාගරික සහ අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීම සඳහා මැදි කාලීන ක්‍රියාකාරී සැලැස්මක් සකස් කරන ලදී. මීට අමතරව ප.ස.ස.අ. විසින් පරිසරය ප්‍රවර්ධනය කිරීමේ විවිධ වැඩසටහන් කිහිපයක් වර්ෂය තුළදී පවත්වනු ලැබීය.

3 ආර්ථික සහ සමාජ යටිතල පහසුකම්